

אונגה

25.08.22 | כ"ח באב תשפ"ב

זיהום בוער

כך הפכו מערכות החדשות את סיקור הקורונה לכלי תעמולה פוליטי על חשבון בריאות הציבור // אסף משניות

המורה משה כורסיה שר ומננו כל הדרך אל הכיתה // עניין ואש, רבקי גולדפינגר

הבת שלי התארכה, אז למדו זה מחייב אותי להחליף גלגל באמצע אוטונו // דני שרייבר

חינוך בתוואר תעודה במיוחד שבילן

הצטרפי לאחת מהתוכניות הייחודיות בתואר הראשון
בחוג לחינוך מיוחד במכללת הרצוג

לקויות
לימודיות מורכבות

אבחון
דידקטי

הוראה
מותאמת

קשיים
רגשיים-התנהגותיים

מנחה מיומנויות
חברתיות-רגשיות

מספר המקומות בכל תוכנית מוגבל
למסיימות, תינתן תעודת הסמכה בנוסף לתעודת תואר ראשון

מלגה ייחודית בסך **4,000** ש"ח למשלבות עם החוג למתמטיקה
בסך **28,000** ש"ח מלגות שכ"ל ומלגות קיום*

הרצוג. לדעת. לחנך.

לפרטים: 077-9915237 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

*ע"פ תנאי הזכאות

אנחנו מתנצלים

אנו בסנפרוסט מתנצלים מעומק הלב
על אי הנעימות שנגרמה לכם.
בימים אלו אנו מבצעים בדק בית מעמיק
ועושים הכל כדי להמשיך ולספק לכם
את הירקות הקפואים האיכותיים ביותר,
כמו שאנחנו עושים כבר 50 שנה.

אנו מזמינים צרכנים המחזיקים מוצרי שעועית
של סנפרוסט, לפנות אלינו ולקבל זיכוי כפול
לרכישת מוצרי סנפרוסט.

הלקוחות מוזמנים לפנות למוקד
בטלפון: 1-800-282-844
או בכתובת הדוא"ל: Moked@tnuva.co.il

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

לשוב אל ארץ קודשנו

לפני למעלה משנתיים נמלטנו מהקורונה בארצות הברית והשארנו מאחורינו את התמונה של הרב קוק. השבוע היא חזרה

1 כשיצאנו לשליחות בארצות הברית מטעם תנועת 'המזרחי', יעצו לנו בעלי ניסיון לקחת איתנו לשם דברים שיזכירו לנו את הבית בישראל. אל תתספקו בדברים הטכניים שאתם שמים במזוודה, הם אמרו. כדי להקל את הגעגועים לארץ, הם המליצו לנו ליטול איתנו לבית בניכר חפצים שיש לנו, או לילדינו, קשר סנטימנטלי עמוק איתם - מדובי וכוס פלסטיק לשוקו ועד מחזיק מוסף לנר בהבדלה. אני שללתי את ההמלצה הזאת מכול וכול. להביא חפצים מרגשים מהבית בארץ כדי להקל על הגעגועים? מה מגביר געגועים יותר מזה?

באותם ימים דרוכים של ערב נסיעה חששתי מכל גילוי של התרגשות. מהסיבה הזאת סירבתי בתוקף לכל מסיבת פרידה, אפילו לא בפורום משפחתי מצומצם, ואף ביקשתי מהוריי לא לבוא להיפרד בשדה התעופה. לא רוצה הצפה רגשית עכשיו. תבואו לשדה התעופה לקבל אותנו כשנחזור, אמרתי לכולם.

2 בסופו של דבר לא חיכתה לנו בשדה התעופה נפש חיה כשחזרנו. הגענו בשיא השיאים של הקורונה, כשבוע לפני ליל הסדר ההוא. אבל בואו נתעכב עוד רגע על היציאה לשליחות ההיא. למרות הדעה הנחרצת הזאת, היה חפץ אחד בעל ערך רגשי שבסופו של דבר לקחנו איתנו לארצות הברית: דקות לפני שיצאנו לדרך, בהחלטה של רגע, הורדתי מקיר הסלון שלנו בירושלים את התמונה הגדולה של הרב קוק שתליה שם, עטפתי אותה עם שאריות הפצפצים שנותרו לנו אחרי כל האריות, וניסיתי לדחוף למזוודה. זה לא הלך. היא הייתה מלאה עד אפס מקום. אז הכנסתי את התמונה העטופה לשקית זבל, במחילה, וירדתי איתה מהר לרכב. למה בעצם לקחתי את התמונה של הרב קוק לאמריקה? כיכרון מהבית? מהמשפחה המורחבת שלי (הרב קוק הוא דודו הגדול של סבי)? כמוזכרת מארץ ישראל? כמוצפן לאמריקה החומרית? כסוג של קמע לשמירה? נראה לי שכל התשובות נכונות.

לא יודע אם יצא לכם פעם להטיס תמונה גדולה. בדרך כלל מי שעושה את זה לא מחזיק את התמונה ביד, אלא משגר אותה במכולה באוניה עם כל הרהיטים שלו, או לפחות אורז אותה כמו שצריך ושולח בפרוצדורה מסודרת של מטען חריג במטוס. אבל בגלל שההחלטה לקחת את הרב קוק נפלה ברגע האחרון, אפילו אחרי האחרון, נשאתי אותו פיזית בידי כל הדרך לאמריקה. הוא היה מאוד נוכח כל המסע: זה התחיל בעמדות הבידוק בשדה התעופה (הפנו אותי לתור אחר, שם ממשמשים אותך ידנית ולא סומכים רק על מכשיר השיקוף. כנראה זה נוהל אבטחה ששמור לאנשים מזרחים שעולים לטיסות עם שקיות זבל גדולות), המשיך בעלייה למטוס (התמונה גדולה יותר מהשביל הצר שבין הכיסאות, כך שנאלצתי לבקש מאנשים שיפנו לי, לנו, מקום) והסתיים בטיסה עצמה ובסוגיה איפה מושיבים את מרן הרב זצ"ל במטוס (זה דווקא היה הקטע הקל, כי ישבתי בקצה הטור, במקום שמאחוריו אין עוד כיסאות, רק מין ארון ציד כזה שמיועד לצוות המטוס. אז הנחתי אותו ביראת כבוד ממש צמוד אליי).

3 במשך כל תקופת שהותנו בארצות הברית הביט עלינו הרב קוק מקיר סלון ביתנו. בכל פעם שיצאנו לעוד הרצאה, קהילה או טיסה. בכל פעם שהילדים נכנסו או יצאו מהבית לבית הספר. שמחתי על ההחלטה להביא אותו איתנו לכאן. למה? מכל הסיבות שכבר הזכירו לעיל. והיה פה עוד עניין סמלי שנתתי עליו את דעתי רק מאוחר יותר. יש הרבה תמונות יפות של הרב קוק (יש תמונות לא יפות שלו?), אבל התמונה הספציפית הזאת צולמה בארצות הברית. שנים חשבתי שהיא צולמה בתקופת היותו בלונדון, אולי בגלל הרכב שנראה ברקע. אבל לפני כמה שנים קראתי מאמר שפרסם אייר דן מבית הרב קוק על נסיבות הצילום: מסתבר שבשנת 1924 יצא הרב לביקור בארצות הברית, מלווה ברב משה מרדכי אפשטיין, ראש ישיבת חברון, וברב אברהם דב כהנא שפירא, בעל ה'דבר אברהם' ורבה האחרון של קובנה לפני השואה. המטרה הייתה לגייס כסף לישיבות ארץ ישראל, אבל בסופו של דבר הביקור הפך לדיפלומטי, ובמהלכו פגש מנהיגים חשובים כמו ראש עיריית ניו יורק, ראש עיריית שיקגו וראש עיריית בוסטון.

אחד משיאי הביקור היה פגישה בחדר הסגלגל בבית הלבן עם נשיא ארצות הברית דאז, קלווין קולידג'. התמונה המדוברת צולמה לפני אותה פגישה בבית הלבן. היא נמצאה בספריית הקונגרס על ידי יהודי אמריקני שחקר את הביקור ופרסם עליו מאמר: "אחד הסיפורים והתצלומים שהפתיע אותי ביותר היה תיעוד ביקורו של הרב ד"ר אברהם כ. קוק בארצות הברית ופגישתו עם הנשיא קלווין קולידג' בבית הלבן, 15 באפריל 1924" (למי שמופתע כמוני מהתואר "דוקטור", נסביר שהרב

צילום סלון: ידידיה מאיר

דודי פרקש עם תמונת הרב קוק בביתו במונסי.
על הקיר: תמונת סבו ר' עמרם בלוי

למה בעצם לקחתי את התמונה של הרב קוק לאמריקה? כיכרון מהבית? מהמשפחה המורחבת שלי? כמוזכרת מארץ ישראל? כמוצפן לאמריקה החומרית? כסוג של קמע לשמירה? נראה לי שכל התשובות נכונות

קוק לא למד באקדמיה, אבל נראה שבאותם ימים כונו רבנים בכירים בתואר דוקטור). את מה שהתרחש בתוך החדר הסגלגל תיעד כתב של סוכנות הידיעות JTA. לפי הדיווח שלו, הרב התנצל בפתח הפגישה על שאינו יודע אנגלית ולכן יעזר במתורגמן. הוא הודה לנשיא על תמיכת שני בתי הקונגרס בחוק משותף, בעקבות הצהרת בלפור, שמשמעותו היא הכרה בזכות העם היהודי להקמת מדינה בארץ ישראל, ואמר ששיבת היהודים לארץ תועיל לא רק להם אלא היא ברכה לעולם כולו.

4 ומאוצות הברית של אפריל 1924, אני קופץ 96 שנים קדימה, אל ארצות הברית של אפריל 2020. בעולם כולו מתים אלפי בני אדם ממגפה מסתורית חדשה שנקראת "קורונה" ומידבקת בקצב מסחרר. אחד המקומות שסופגים את האבדות הכי גדולות הוא ניו יורק. ישבו במבדדים בביתנו שם בשכונת פייב-טאונס. כל ההרצאות והפעילויות והטיסות מבטולות, בבהלה, בזו אחר זו. בתי הכנסת נסגרים וגם בתי הספר ואנחנו צופים בשידורי החדשות מהעיר מוכת המגפה, עם משאיות שמפנות גופות מבתי החולים במנהטן. ביום שבו הודיעו על 3,000 נפטרים ביום אחד בניו יורק, אנחנו מחליטים לברוח על נפשנו למדינה שבה כבר מהרגע הראשון הטיפול במגפה היה נראה רציני ואחראי: מדינת ישראל. ימים ספורים קודם לכן הודיעה אל על שהיא מפסיקה את טיסותיה לארץ, וזה הפך את הכול להרבה יותר מפיח. מי יחלץ אותנו מכאן אם חלילה נידבק? הרקולסים של חיל האוויר? אז בשנייה שגילינו שיוצאת מחר טיסה, כנראה אחרונה, של אמריקן איירליינס לארץ, ושיש עליה שבעה מקומות - קנינו מיד את הכרטיסים. זה היה ביום ראשון בצהריים. הטיסה יצאה ביום שני בערב. כלומר, הייתה לנו טיפה יותר מיממה לארוז חיים של שנה ולצאת לשדה. הייתי כותב כאן על טראומה של הבריחה המשפחתית מארצות הברית, אבל זה נראה לי קצת בכוני. אחרי הכול, למיליוני בני אדם בעולם הייתה טראומה הרבה יותר גדולה משלנו במגפה הזאת. הרי הקורונה פגעה בכל כך הרבה מעגלים. ובכל זאת, יש רגעים שנצברו אצלי. כמו הרציה המבהלת עם חמישה ילדים ותשע מזוודות בטרמינל של נמל התעופה ניוארק, או הנחיתה בנתב"ג הריק מאדם. זה היה מחזה אפוקליפטי לגמרי: מקום שהוא סמל להמונה יום ולילה - עומד שומם. מטוסים עומדים דוממים על המסלול ורק קומץ אנשי רשות שדות התעופה מטפלים בטיסות הבודדות שנחתו בארץ. ואם זה לא מספיק הווי, אז מהמסכים הענקיים בכל פינה עוד מוקרנות פרסומות של חברות התעופה לילדים לחופשה בחו"ל בקיץ, זכר מעידן אחר. האחרון בנתב"ג כיבה את האור, אבל שכח את המסכים דולקים.

5 ויש עוד זיכרון אחד שאני לוקח איתי: הרגע שבו אני נכנס עם כל המזוודות לנמל התעופה בארצות הברית, ובאותה שנייה כל הראייה שלי מיטשטשת. בהתחלה לא הבנתי מה קורה לי. זאת הייתה הפעם הראשונה בחיי ששמתי מסכה על פניי, לקראת הטיסה, והפעם הראשונה שבה חוויתי, בלי הכנה, את מה שיעצבן אותי ואת כל בעלי המשקפיים באנושות בחודשים הבאים: האדים שהמסכה מייצרת על עדשות המשקפיים.

ובתוך כל הלחץ הזה (הגענו לשדה ברגע האחרון. הייתי שמח להאשים גם בזה את הקורונה, אבל האמת שזה אפיין אותנו הרבה לפני וגם הרבה אחריה), עומדת פקידה אמריקנית עם מבט אטום בעיניים - ושוקלת מזוודות. לאט. במזוודה הזאת, היא אומרת, יש חצי פאונד יותר מדי, ובזאת רבע פאונד יותר. אנחנו מנסים להסביר לה, שאנחנו פליטים נמלטים אז אין ברירה, אבל היא מתעקשת לאכוף את הנהלים. ואני מתחיל לפתוח את תשע המזוודות על רצפת בית הנתיבות, מנסה לחשב כמה זה בעצם רבע פאונד (עד לרגע זה אני לא יודע), מנסה להעריך מה אפשר להעביר ממזוודה כזאת לאחרת, מה אפשר לקחת ביד או להכניס לטרולי. והכול מבעד לאדים האלה במשקפיים, ועם המחנק מהמסכה החדשה, ותוך כדי שאני מקפיד לא לגעת בדלפק ולשמור שגם הילדים לא יגעו בו חלילה. הרי אלה היו ימים שבהם פחדו גם ממשטחים. תוך כדי, אשתי אומרת לי שאין ברירה, חייבים לשלם על מזוודות נוספות, לא משנה כמה זה עולה. ואני, לראשונה בחיי, נכנע ומסכים איתה במריבה הקבועה שלנו בחו"ל. אלא שאטומת המבע מודיעה לנו שבשלב הזה אי אפשר להוסיף משקל למזוודות גם בתשלום, כי הטיסה בעצם נסגרה.

6 ואז אני מבין שאין ברירה. אם אנחנו רוצים להספיק לטיסה, נצטרך להשאיר פה כמה דברים. למרבה המזל, דודי וחני פרקש, מחב"ד אולימפיה-מונסי, שהפכו ל"דודים" שלנו בכל תקופת השליחות בארצות הברית, היו איתנו גם ברגע הזה. גם בימים הראשונים והכי מפחידים של הקורונה, שבהם אנשים לא העזו לצאת מהבית, הם התעקשו ללוות אותנו לשדה התעופה, כי אחרת איך הילדים יקבלו את כל שקיות הממתקים שהם הכינו בשבילם לטיסה?

"מה הבעיה?" אמר דודי בקולו המרגיע, "אנחנו ניקח בחזרה את הדברים, ובהזדמנות הקרובה שנבוא לבקר בארץ נחזיר לכם אותם. העיקר שתספיקו את הטיסה". אני יודע שמשפחת פרקש מבקרת הרבה בארץ, אבל מי יודע מתי תהיה הטיסה הבאה? מי יודע בכלל אם אנשים עוד יטסו בין מדינות? הרי הדבר הראשון שהמגפה המסתורית הזאת גרמה היה סגירה של שדות התעופה. טוב, אין ברירה. חייבים לוותר על משהו. על מה? אין זמן לחשוב. בהחלטה של רגע אני זורק על דודי פרקש את הרב קוק, ונפרד ממנו לשלום.

כמה דקות אחר כך, בריצה המטורפת בדרך למטוס, אני עוד חושב לעצמי: למה מכל החפצים של המשפחה, השלכת לים הסוער דווקא את המצפן, את הזיכרון, את המזכרת, את הקמע? אבל אין זמן לייסורי מצפון. ברקע כבר קוראים את שמותינו ואת שמות ילדינו בכריזה, בקריאה אחרונה.

7 למעלה משנתיים ימים נתקע הרב קוק במונסי. מאז הפרידה החפוזה ההיא דודי וחני פרקש ביקרו כמה פעמים בארץ, אבל איכשהו תמיד זה לא הסתדר. לנו תדעו: אולי לתמונה הזאת היה איזה תיקון לעשות במונסי. ולא סתם במונסי, אלא בבית של נינו של ר' עמרם בלוי, מייסד נטורי קרתא ואחד מרודפיו המרים ביותר של הרב קוק, מה לפרקשים חתב"דניקים ולגדול הקנאים בכל הזמנים? ובכן, זה מתחיל ברב יקותיאל פרקש, מחשובי הפוסקים בירושלים ומחבר ספרי הלכה ידועים. הרב פרקש, איש חסידות תולדות אהרן הקנאית, עבר מהפך בחייו, אחרי שפגש את הרבי מלובביץ' בשנות השבעים. הוא, אשתו רחל, נכדתו של בלוי הקנאי, ו17 ילדיהם (זאת לא טעות הקלדה) הפכו לחסידיו חב"ד, ולימים לשליחים שמפיצים את אור התורה והחסידות ברחבי העולם היהודי. אחד מהם, אחד חלקי 17, הוא דודי שלנו מארצות הברית. האיש על התמונה. אח, אם סבא רבא שלו היה יודע על מי שמר מכל משמר בביתו שנתיים ימים...

השבוע, מעט לפני ג' באלול, 87 שנים לפטירת הרב קוק, חזרנו הביתה אחרי מסע הרצאות ארוך בארצות הברית, שהיה סוג של השלמה לשליחות שנקטעה בשיאה לפני למעלה משנתיים. איתנו חזרה התמונה של הרב קוק. גם היא, כנראה, השלימה סוף סוף את שליחותה בגלות, ושבה לסלון הבית שלנו בארץ קודשנו, עיר בה דוד חנה. ●

כולל מסמך
פסיכולוגי
מקיף

חדש!

ספר ראשון מסוגו המתמודד עם שאלות בענייני משיכה תוך מגדרית

מאת הרב ארלה ראל • על פי פסקי הרב יעקב אריאל

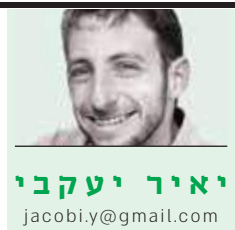
כיצד התורה מתייחסת לציאה מהארון?
מה היא דורשת מאי שנשק רק לבני מינו,
והאם על פי התורה משיכה כזאת נחשבת לטבעית?
האם מותר להשתתף בחתונה חד מינית?

...

שו"ת ישרי לבב נותן מענה לשאלות אמוניות, השקפתיות והלכתיות העולות בעולמם של שומרי תורה ומצוות הנמשכים לבני מינם. התשובות נכתבו מתוך רגישות ואהבה, אהבת ה' ואהבת האדם, ומתוך רצון להגיע לבירור אמיתית של תורה.

35 ₪ בלבד

להזמנות: 073-3904102 // www.chotam.org.il

כי בא עד

שופטת: קר מאוד מאוד.
 תובע: כמו הלב של גליקפליק!
 סנגור: אובג'קשן כבוד השופט!!!
 שופטת: כן?
 סנגור: מה זה שמה, פפריקה?
 שופטת: ככה נראה.
 סנגור: הסנגוריה מבקשת לקבל את המתכון לפולקע אחרי המשפט.
 תובע: מצטער, יש פה חיסיון עורך דין-פולקע.
 סנגור: אתה סתם שונא אותי, אביגדור.
 תובע: אין תגובה, מנחם.
 גליקפליק: כבוד השופטת, אם יורשה לי להגיב. משפחת יעיש הם תימנים בכלל, למה שאני אתפלל קרליבך במניין של תימנים?
 תובע: כי אתה אדם חולה, אדון גליקפליק! ומישהו צריך לעצור אותך.
 סנגור: אובג'קשן! גברתי השופטת, התובע לא נחמד למרשי.
 שופטת: תגיד, איפה למדת משפטים אתה?
 סנגור: מכללת אפרתה.
 גליקפליק: כבוד השופט, אני מבקש להחליף את עורך הדין שלי.
 שופטת: במי אתה רוצה להחליף אותו?
 גליקפליק: בעורך הדין של התביעה, הוא עושה עבודה נהדרת.
 שופטת: אני מצטערת, זה לא אפשרי.
 תובע: כעת אבקש להציג לבית המשפט את ראיה מספר שתיים - הקלטת מהשבת האחרונה שבה שומעים את הנאשם מתחנן בנוסח קרליבך תוך שהוא מפזיר במתפללים התימנים להצטרף.
 גליקפליק: נו באמת, איך הקלטתם בשבת?
 סנגור: אובג'קשן! בטח רמזו לגוי.
 גליקפליק: תגיד, באיזה צד אתה?
 סנגור: האמת שאני לא סגור על זה.
 תובע: למען האמת, רב בית הכנסת אישר באופן חד-פעמי להקליט בשבת בגלל פיקוח נפש.
 שופטת: אני חושבת ששמענו מספיק. בית המשפט מוצא את הנאשם מר משה גליקפליק אשם.
 תובע: התביעה מבקשת לדון אותו למאסר המקסימלי הקבוע בחוק.
 שופטת: אוי לא.
 תובע: ארבעים שנה.
 גליקפליק: ארבעים שנה!!! אקווטטט בדוררררררר. ●

מזכיר בית המשפט: בית משפט השלום, תיק מספר 42144
בית כנסת אהבת ישראל נגד משה גליקפליק.
שופטת: אבקש מהתביעה לזמן את העד הראשון שלה.
תובע: התביעה מבקשת לזמן לדוכן העדים את הנאשם, מר
משה גליקפליק.
שופטת: בזריזות מר גליקפליק, אין לנו את כל היום.
גליקפליק: בסדר גמור.
תובע: אנא אמור את שמך.
גליקפליק: אני משה גליקפליק.
תובע: מר גליקפליק, אני מייצג את הקורבנות שלך,
מתפללי בית הכנסת אהבת ישראל. האם אתה מבין את
ההאשמות החמורות נגדך?
גליקפליק: בהחלט.
תובע: אנא חזור עליהן בקול למען הסר ספק.
גליקפליק: התפללתי קרליבך בשבת קיץ.
תובע: תודה רבה.
סנגור: אובג'קשן! גברתי השופטת, התובע שואל את העד
שאלות שמוציאות אותו לא טוב.
שופטת: האובג'קשן לא מתקבל וגם לא הגיוני.
סנגור: אובג'קשן! נעלבתי.
תובע: ברשות השופטת אבקש להמשיך. מר גליקפליק,
האם אתה מודע לכך שגם בשבת חורף תפילה בנוסח קרליבך
היא עבירה שיש עמה קלון ברוב הרשויות בארץ?
גליקפליק: ברור שאני יודע, אבל אני חף מפשע! מדובר
בעלילה מרושעת, מעולם לא התפללתי קרליבך!
תובע: ובכל זאת יש לנו עדות של אחד המתפללים בבית
הכנסת שטוען שכבר שלוש שנים אתה עובר לפני התיבה
ומתעמר במתפללים.
גליקפליק: זה כולה מתפלל אחד התלונן, זו מילה שלו נגד
השירה שלי.
תובע: המתפלל הוא הבן שלך.
גליקפליק: שקרן כמו אבא שלו.
סנגור: אובג'קשן גברתי השופטת, אני לא מצליח לעקוב
אחרי ההתרחשויות.
שופטת: לא מתקבל וגם לא מפתיע.
גליקפליק: גברתי השופטת זה לא רציני, איפה ההוכחות?
תובע: אבקש להציג לבית המשפט את ראיה מספר אחת:
פולקע קפוא היישר מהפלטת הצוננת של משפחת יעיש.
גליקפליק: ומה זה מוכיח?
תובע: הפולקע הזה ישב על פלטה שכבתה בעשר וחצי
בלילה, שלוש שעות אחרי שעלית חזון. כשמשפחת יעיש
הגיעה סוף סוף לביתה בחצות הלילה אחרי שסיימת להתחזון,
האוכל כבר היה קר. גברתי השופטת, תרגישי.

גליקפליק: כבוד השופטת, אם יורשה לי להגיב. משפחת יעיש הם תימנים בכלל, למה שאני אתפלל קרליבך במניין של תימנים? תובע: כי אתה אדם חולה, אדון גליקפליק! ומישהו צריך לעצור אותך

חוגגים את החגים בגני ירושלים

בואו להנות מאווירת חג מרוממת
ומתוכניות מגוונות ועשירות
בסטנדרט הגבוה של מלון גני ירושלים
ראש השנה/יום כיפור/סוכות

גני ירושלים

מלון וספא

להזמנות:

02-6558888

כשרות גלאט מהדרין

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

גלגל סובב בעולם

למה הלכנו לחפש אולם, מה מצאנו בדרך – ואיך קרה שפתאום התגעגעתי לטרומפלדור

בגלגל הרזרבי היה חסר אוויר, גם לי כבר לא היה אוויר. אילוסטרציה

נכנסתי לאולם, ופתאום אני קולט שכולם מסתכלים עליי. וככה אני מתחיל להסתובב, מסתכל אוסף רשמים, ולכל מקום שאני הולך מאות אנשים במיטב מחלצותיהם. מסתכלים בי במיטב פלצותיהם. כנראה מבחינים בפיה על הידיים. כן רבותיי, אני מחייך אליהם, אני החלפתי גלגל. לבדי. ועוד באמצע אוגוסט

יום אחד הבת שלי התארכה.

האמת היא שזה לא היה יום אחד, זה היה יום שני, והיא גם לא התארכה לבד אלא עם הבחור המקסים שלה שהוא משכמו ומעלה, כלומר הוא עולה עליי בגובה ובכל שאר המובנים.

בכל אופן היא התקשרה באמצע היום ואמרה שמגיע לה מזל טוב, מה שברגע הראשון היה קצת מוזר כי יום ההולדת שלה היה כבר לפני חודש, אבל ברגע השני היה עוד יותר מוזר כי לא היה לי מושג איך להגיב. זאת אומרת ידעתי שאני צריך לקפוץ ולצרוח משמחה, כי בכל זאת, לא בכל יום הבת שלי מתארכת (מה עוד שהיא הבת הכי מיוחדת מביין כל הבנות שלי, אולי בגלל שהיא בת יחידה), אבל משהו בגנים המזרח-אירופיים שלי ובאנשים הזרים שעמדו לידי באותו רגע אמר לי שאולי בעצם צרחות לא יהיו הבחירה הכי נכונה כרגע. לכן במקום חיוך מאוון לאוון העברתי את הטלפון מאוון לאוון כדי לוודא ששמעתי טוב, ובדמעות של אושר עילאי ושמחה מתפרצת אמרתי לה: "נו, ידעתי שבסוף מישהו ירצה אותך".

עוד באותו יום נפגשנו עם ההורים של משכמו ומעלה, הרמנו כוסית והתחלנו לתכנן את העניינים. הצעד הראשון היה לסגור תאריך, לכן קבענו פגישות היכרות בכמה אולמות שקיבלנו עליהם המלצות ואני הידוע ב יכולתי המופלאה להעכיר כל אווירה, התנדבתי לנסוע עם הזוג הצעיר כדי לראות את האולמות ולהגיד מה לא טוב בהם.

האולם הראשון היה אי שם בלב גוש דן, לא האזור הכי מוצלח להגיע אליו באוגוסט, וכשאני אומר מוצלח אני מתכוון פחות מוצ, יותר לח. היה כל כך חם ששקלתי להציע לזוג המאושר לוותר על אולם ולהתחתן בתוך מזגן. אפילו הרכב עשה תסססס ארוך כשכיביתי את המנוע, כנראה כדי לרמוז שאפילו הוא חם עליי. עזבנו אותו לתסיסותיו והלכנו לחפש את הכניסה לאולם. מצאנו המון חתולים מיוזעים שהסתובבו שם, אולם אולם לא מצאנו. רק שלט גדול שבישר שפה זה האולם, אבל לא הסכים לנדב מידע איך נכנסים אליו. ניסינו לשאול כמה עובדי אורח, אבל הם רק הביטו בנו במבט מלוחלח, הפכו לשלוליות וזרמו להם הלאה.

חופה בחניון

אחרי כמה סיבובים הלוך ושוב הרמנו טלפון לבעלים של האולם.

"איפה אתם?", הוא שאל.

"במקום עם הרבה לחות", ענינו.

"איפה בדיוק?".

הבטנו סביבנו עד כמה שהראות אפשרה. "יש פה איזה חניון", אמרנו לו.

"נו יופי", הוא אמר, "תיכנסו".

"דרך החניון?".

"אתם רואים כניסה אחרת?".

גם את הכניסה מהחניון לא כל כך ראינו, אולי בגלל שהוא היה חשוך כמו כוחות האופל של הימין הישראלי. הדלקנו פנסים ועלינו למפלט העליון, שם כבר לא היה חשך כמו במפלט התחתון אלא הרבה יותר. מקום מעניין לעשות בו את החופה, חשבתי לעצמי. מאוד, איך לומר, שונה. גיששנו את דרכנו באפילה ולא מצאנו אולם, רק דלת ברזל נעולה. התקשרנו שוב לבעלים.

"אתם ליד הדלת?", הוא שאל.

אמרנו שיכול להיות, אנתנו לא מתחייבים על כלום.

"חכו שם", הוא אמר, "אני שולח את העובד שלי".

אחרי חצי דקה יצא אלינו מאי שם בחור צעיר שלא היה לו מפתח אבל הכיר דרך סתרים לאולם. נכנסנו והוא הדליק את האורות. האולם היה גדול, בהחלט גדול, וגם נוסטלגי. ניכר שמאז שנות ה-60 לא נגעו בו. מתוך נימוס שאלנו מתי יש תאריכים פנויים. "בסוף אוקטובר יש תאריך אחד תפוס", אמר העובד, "אבל חוץ מזה די פנוי".

אמרנו תודה ויצאנו לרחוב המהביל, שלא לומר מבהיל. "לא נורא",

צילום: שאטרסטוק

עודדתי את הזוג המבואס, "נמשך, נראה עוד אולמות, תמיד יכול להיות יותר גרוע".

ובאמת, כשהגענו למכונית גיליתי שהתסססס ששמעתי קודם לא היה בגלל החום אלא בגלל פנצ'ר, כפי שטען בתוקף הצמיג הימני הקדמי שהיה מרוח על האספלט. הימנים האלה, תמיד תוקעים מקלות בגלגלים. ועוד יש לנו שני אולמות להספיק הערב.

החתן המיועד הוכיח שהוא באמת משכמו ומעלה ומיד התנדב לשכב על הגדר, כלומר על האספלט, ולהחליף את הגלגל. אבל אני העדפתי שהוא והבת ייסעו במכונית שלו, כדי שלפחות הם יספיקו הערב לראות אולם אחד נורמלי. "אתם עוד צעירים", לחשתי, "לכן, תצילו את עצמכם".

"בטוח?", הם פקפקו בי.

"אני כבר אגיע", אמרתי בפולנית מדוברת, "לא יודע לאן, אבל אגיע".

למה כולם מסתכלים

וכך נשארתי באמצע השממה הגוש-דנית עם צמיג מפונצ'ר אחד, ג'ק אחד, מפתח גלגלים אחד, 30 מעלות צלזיוס ו-300 אחוזי לחות. "חסר גלגל, אני גלגל", אמר פעם טרומפלדור, אם כי אני באופן אישי מעדיף את הצמיג הרורבי. הוצאתי אותו מתא המטען (את הצמיג, לא את טרומפלדור), הצבתי את המגבה, יעני ג'ק, מתחת למכונית - והתחלתי לסובב.

תוך כדי עבודה עלה בדעתי שאין לי בגדים להחלפה ויש לי עוד תוכניות הערב, לא נעים להגיע לאולם שמחות מלוכלך מזיעה ומפיח. בהחלטה של רגע הורדתי את החולצה והציצית והמשכתי לעבוד בגופייה. האנשים שחלפו לידי אפילו לא הסתכלו עליי, כי גבר מיוזע עם גופייה זה מראה שגרתי באוגוסט, מה עוד שהמוח שלהם התאדה עוד ביולי. לפחות כדי להחליף גלגל לא צריך מוח, רק מפתח גלגלים וג'ק. רובינזון. לא רובינזון, טרומפלדור. אילו הוא היה פה הוא בטח היה מחליף את הצמיג ביד אחת ברבע מהזמן שלקח לי להחליף אותו בשתי ידיים. את הצמיג, לא את טרומפלדור.

מזל, אמרתי לעצמי אחרי שסיימתי ויצאתי לדרך, מזל שהקשבתי לאלה שתמיד מזוהרים לדאוג שגם בצמיג הרורבי יהיה מספיק אוויר. לא שעשיתי את זה, אבל הקשבתי. זאת אומרת לא הייתי צריך להקשיב יותר מדי כדי לשמוע את הצמיג המרוקן נגרר על הכביש ברעש גדול, כמו אבא עם צמיגים בבטן שנגרר לחניונים אפלים שמתחפשים לאולם שמחות.

עצרתי בצד וכינסתי את עצמי לדיון בשאלה מה עושים עכשיו. מצד אחד, מחכים לי באולם. מצד שני אם אני לא מנפח את הצמיג עכשיו ומיד, במקום להגיע לאולם הבא אני עלול להגיע לעולם הבא. מצאתי תחנת דלק וניפחתי את הצמיג הרורבי. על הדרך בדקתי את שלושת הצמיגים האחרים. הרבה אוויר היה חסר בהם. גם לי כבר לא היה אוויר. חזרתי למכונית והפעלתי את המזגן בעוצמה מרבית. פיייי, אמר המזגן, אתה מסריח. תיזוהר, איימתי עליו, אל תחמם אותי. ככה נסענו ביחד המזגן, הגלגל הרורבי ואני, מתפללים שהכל יעבור בשלום ואף אחד מאתנו לא יקרוס בדרך.

הגעתי לאולם. מצאתי חנייה. יצאתי בכבוד מהרכב והעפתי מבט אל הרורבי. הוא עדיין היה שם, מנופח מחשיבות עצמית. מצאתי במכונית בקבוק ישן עם קצת מים ושטפתי את הפנים והידיים. נכנסתי לאולם, ופתאום אני קולט שכולם מסתכלים עליי. וככה אני מתחיל להסתובב, מסתכל, אוסף רשמים, ולכל מקום שאני הולך מאות אנשים במיטב מחלצותיהם מסתכלים בי במיטב פלצותיהם. כנראה מבחינים בפיה על הידיים. כן רבותיי, אני מחייך אליהם, אני החלפתי גלגל. לבדי. ועוד באמצע אוגוסט. ואני רואה שהם מכבדים אותי, מעריצים אותי, ואז אני קולט שאני עדיין לובש רק גופייה. ●

ב"ה מנחם אב ה'תשפ"ב

קריאת הרבנים לפעול ולסייע להצלחת מפלגת נעם

אל אחינו כל בית ישראל.

באים אנו בזאת לחזק את ידיה של מפלגת נעם, בראשות ח"כ אבי מעוז הי"ו, אשר מובילה את הפעולות לחיזוק הזהות היהודית של המדינה, ונאבקת בכל עוז לעצור רוחות זרות אשר פועלות להפרדת הדת מהמדינה ולהפיכתה ל"מדינת כל אזרחיה".

מפלגת נעם מתמודדת עם תחלואי הפדגוגיה והדמגוגיה הפוסט מודרנית המלאה משנאת החיים, ובנוסף, פועלת נעם לחיזוק כל המערכות הנוגעות לצביונה של מדינת ישראל כמדינה יהודית: קדושת הכותל המערבי, מעמד הרבנות הראשית, קדושת המשפחה, הפסקת טשטוש הזהויות, והגנה מכל ההשפעות הזרות על כלל המערכות הציבוריות.

**הזהות היהודית היא בסיס הקיום של מדינת ישראל כמדינת העם היהודי, ובנפשנו הדבר!
כדי לשמור על מדינת ישראל כמדינה יהודית - צריכים אנו שמפלגת נעם תהיה חזקה בכנסת.**

אנו קוראים לסייע ולתמוך בכל עוז לחיזוקה ולהצלחתה של נעם בבחירות לכנסת הקרובה, וכל התומכים, המסייעים והפעילים של מפלגת נעם - ד' יברך אותם וישלם שכרם.

"עתידה בת קול שתהא מפוצצת בראשי ההרים ואומרת: 'כל מי שפעל עם א"ל יבוא ויטול שכרו'".

"ויהי נעם ד' אלוקינו עלינו".

הרב מרדכי שטרנברג	הרב שלמה אבינר	הרב צבי ישראל טאו	הרב עודד וולנסקי	הרב יוסף זייני	
הרב יגאל קמינצקי רב של גוש קטיף תוב"א	הרב יהודה בן ישי ראש מכון אורה ורוב קהילת 'אמונה', ירושלים	הרב ראובן פיירמן מכון מאיר	הרב צבי קוסטינר ראש ישיבת מצפה רמון	הרב משה בלייכר ראש ישיבת שבי חברון לשעבר	הרב דניאל מילר ראש ישיבת עטרת נחמיה לשעבר
הרב אוהד תירוש ראש הישיבה לבוגרי צבא בעלי וראש מכון בנין שלם	הרב אבישי צרויה ראש ישיבת עטרת ירושלים	הרב אלעזר נאה רב הישוב קשת לשעבר	הרב אמנון ברד"ח ראש פינה	הרב אפרים ג'יאמי ראש ישיבת גבעת אולגה	הרב בועז איז'ק ראש הישיבה הגבוהה בשומריה
הרב הלל רוטקוף ראש ישיבת בני נצרים	הרב יהודה סדן עלי	הרב יוסף קלנר ירושלים	הרב יוסף רודריגז ראש ישיבת אילת	הרב יעקב דנה ראש ישיבת עכו	הרב יעקב פיינגנבוים ראש מכינת קשת
הרב יעקב וולף ראש כולל מעלה הזיתים	הרב יצחק אמיתי ראש ישיבת אשתמוע	הרב מרדכי הס ראש ישיבת נווה ורב הישוב	הרב מרדכי נחמני ראש כולל 'בוני ירושלים'	הרב ערן טמיר ראש ישיבת אשקלון	הרב ציון טוויל ראש ישיבת אריאל
הרב אביב צובירי ראש ישיבת עטרת ירושלים	הרב אליהו אלקסלטי ראש ישיבת 'בני רחל'	הרב אמיר ממן ראש ישיבת קרית גת	הרב אסף בנית ראש ישיבת קצרין	הרב דוד ג'יאמי ראש כולל הלכה בישיבת הר המור	
הרב דוד טורנר ראש ישיבת גבעת שמואל	הרב יגאל אליגל ראש ישיבת 'נעם ה', ירושלים	הרב חנן אדלשטיין ראש ישיבת 'של ישראל', ורב קהילת אוהל אבשלום, ירושלים	הרב מאיר נאמן ראש כולל רמת אביב	הרב עוזיאל חובב ראש ישיבת פתח תקוה	הרב צבי לבנברג ראש ישיבת גבעת שמואל
הרב אברהם רקנטי ר"מ בישיבת קרני שומרון	הרב אביחי דדוש רב הישוב רימונים	הרב אברהם לוי רב קהילת 'משכנות נריה', אלעד	הרב איתי הלוי רב הישוב גררון	הרב איתמר בלאוגנרד ראש הכולל בערד	הרב בעז כהנא ר"מ בישיבת 'שני חברון'
הרב ברוך תאנה ראש מכון 'טוב רואי', ירושלים	הרב ברק עוקבי ראש המכינה הקדם-צבאית בלוד	הרב דניאל סטיסקין רב הישוב מעון לשעבר	הרב הלל טוויטו רב קהילת 'עלית השבטים', נתניה	הרב יאיר מרמרוש רב הישוב קשת	הרב יואל בן דרור רב קהילת 'אור יום טוב', ערד
הרב יוסף טוהר רב קהילת 'יד דניאל', פתח תקוה	הרב יעקב בר חן ראש הגרעין התורני טירת הכרמל	הרב יעקב לנור רב הישוב בני נצרים	הרב יעקב קליינשפיץ ראש הכולל בקבר רחל	הרב מאיר הילביץ' רב הישוב ברוכין ור"מ בישיבת 'מעלה אליהו', תל אביב	הרב מיכאל אלזש ראש ישיבת 'אורחות מרדכי', כוכב השחר
הרב משה יונגשטיין ראש ישיבת דגל ירושלים	הרב נדב פרידמן ראש הגרעין התורני בתל-אביב ור"מ בישיבת 'מעלה אליהו'	הרב עמיחי חזן ראש ישיבת מעלה חבר	הרב רפאל שנוור רב שכונת 'מעלה הזיתים', ירושלים	הרב שמעון בריד רב הישוב שומריה לשעבר	הרב תמיר חזי רב קהילת 'דרכי אבות', חריש

- רשימה ראשונה -

מחזירים את הנשמה למדינה נעם

ילדי הפוסט-קורונה

פתיחת שנת הלימודים לא באמת תלויה ביפה בן דוד ובאביגדור ליברמן, אלא בשאלה האם אלפי תלמידים ששנות הקורונה סיכלו את יכולות הלמידה שלהם אכן ישובו לבית הספר

מסוגלים לחזור לקשב של כיתה. ויש את אלה שמרגישים לא מחוברים. הם הבינו שאפשר להיות חיים שלמים בלי בית ספר. במקרה הטוב, הפרלמנט של החברים הוא הקובע ולא צריך מבוגרים שיתערבו. במקרה הגרוע, אפילו חברים אין להם. הילדים האלה מהלכים לבד בעולם. הם והסלולרי, שמזייף חיי חברה.

אנחנו ההורים לא מבינים מה הבעיה לקום בבוקר, להעמיס את התיק, לעלות על אופניים, ולחזור הביתה אחרי שביקרת ברוב השיעורים ואתה יודע מה המטלות שלך. אבל הילדים לא מרגישים שייכים, ופשוט לא באים. אם נביט נכוחה נראה שיש לנו עסק עם הרבה מאוד נושאים סמויים. כאלה שרשומים בבית הספר אבל לא ממש חברים בו. מה הם כן עושים או יעשו? ובכן, הם בסיכון גבוה יותר להידרדרות לפשע, בסיכון לכך שלא יוכלו להחזיק בעבודות יציבות בעתיד. אפילו בוגיות. מדאיג? מאוד.

שרה גריג'אק, מנהלת 'הלימודיה' ומומחית בנשירה גלויה וסמויה, האירה השבוע את עיניי והסבירה לי שהמורים נמצאים במקום קרוב מאוד לתלמידים שלהם. גם הם שחוקים ומרוטים עד העצם. הם כבר לא יכולים לשאת את העומס שבטיפול בילדים שלנו. לחזר אחריהם, לחבר אותם למעגל הלומדים והשייכים לבית הספר. גם להם נגמרו המשאבים הנפשיים והרגשיים.

נשאבנו למעגל מכושף שלא מדברים עליו. תלמידים לא מחוברים שוחקים מורים, שאין להם משאבים. המורים לא מסוגלים לפעול מספיק כדי לחבר אותם, אז התלמידים מרגישים דחויים כי איש לא נמצא שם בשבילם. הדבר גורר כעס על המורים, אז הם עוד יותר מתקשים לתפקד, וחוזר חלילה. גריג'אק, שמחזירה בכל שנה למערכת תלמידים שנשרו, עשו עבודה יסודית, לימודית, חברתית ונפשית וכעת רוצים לחזור למעגל הנורמטיבי - לא מוצאת להם היום מענה. בבתי הספר מספרים שהתלמידים מאתגרים אותם כל כך עד שאין להם אפשרות להכניס פנימה עוד תלמיד שזקוק למשאבים של המערכת. עשרות תלמידים בחמ"ד לא יתחילו את שנת הלימודים תשפ"ב כי אין להם מקום.

מי באמת מנותק

הפתרונות צריכים לבוא בדמות הענקת כלים פרקטיים למורים. כלים להבנה מה היא חרדה ומה היא הפרעת אכילה ומודעות למקום שבו נמצאים התלמידים. הם צריכים לבוא בדמות פעולות הפגה והעצמה למורים, מה שיתן להם כוחות ואמון בעצמם. הם צריכים לבוא בדמות סיוע מקצועי, פרא-רפואי ונפשי שיעבוד עם המורים בנגישות גבוהה. וכמובן, זה גם התפקיד שלנו, ההורים, לשתף ולסייע ולשמש גשר בין הבית לבית הספר, עד כמה שניתן. הכול כדי שהתלמידים ירגישו מחוברים חברתית, רגשית וגם לימודית.

בכל החודשים האחרונים של המשבר במערכת החינוך איש לא דיבר על הסוד הגלוי הזה, על מצבם של התלמידים. במשא ומתן כל זה לא עולה. ומשרד החינוך? הוא ממשיך לקדם רפורמה לימודית, על גבם של המורים השחוקים והתלמידים שלא זוכרים איך נראית כיתה. דיברנו על ניתוק? כנראה שלא רק התלמידים מנותקים. ●

איור: שאול גרד

לפני כמה חודשים דיברתי עם חברה שהבת המקסימה והמוכשרת שלה החלה לסבול מהפרעות אכילה. ידיד אחר סיפר על בתו שהחלה לסבול מדיכאון. חברה פסיכולוגית סיפרה על ידיים מלאות בעבודה ומחסור באנשי מקצוע שייתנו מענה. חרדות ואובדנות הפכו לנחלתם של ילדים רבים, והאפקט שלהן מצטבר והולך

ספרי הלימוד כבר עטופים, הקלמרים כובסו ואוכלסו מחדש בעפרונות, מחקים, סרגלים ומרקרים. המחשבוניס כבר נבדקו והם עובדים, גם חולצות התלבושת מקופלות בארון בהמתנה מתוחה. מתי יצאו כל אלה לעולם הגדול? לא ברור. אולי כעת, כשהעיניים שלכם רצות על השורות השחורות, הסדורות, אתם כבר יודעים. אני מנחשת שעוד לא. שגם בסוף השבוע הזה המשבר במערכת החינוך עוד לא הגיע לסימומו. הנבואה שלי היא שהפתרון יגיע רגע לפני היום הראשון החגיגי והמרגש של שנת הלימודים. הלוואי שאני טועה.

רבות דובר על הקרע בין המורים, או בין הסתדרות המורים, למשרד האוצר, ויש הרבה מה לומר על תפקידיהם של השחקנים בזירה. איך איגוד כוחני מכופף את המערכת באופן שלא מיטיב עם מי שהוא מתיימר לייצג. איך משרד החינוך הופך לדחליל ואיננו מגן על האינטרסים החינוכיים החיוניים של המערכת, ואיך קורה שמשרד האוצר תופר תוכנית עם השלכות מרחיקות לכת על חינוך הילדים.

אבל נניח לכל אלה. כי השאלה מתי התלמידים יקומו לשנת לימודים חדשה לא תלויה רק ביפה בן דוד ובאביגדור ליברמן. היא קשורה בתלמידים עצמם, במצבם הנפשי, במקומם החברתי ובחיבור שלהם למוסד הזה שנקרא בית ספר. יותר מדי הורים מביטים על שנת הלימודים הקרובה בתקווה ובחשש. הם רכשו את ספרי הלימוד ושעבדו את כרטיס האשראי לשכר הלימוד, אבל כלל לא יודעים אם תהיה בכך תועלת.

המעגל המכושף של בתי הספר

זוכרים את המגפה ההיא, את הקורונה? הבידודים, האשפוזים והסגרים נראים לנו כזיכרון מעורפל. אבל עבור עשרות אלפי תלמידים האותות של הקורונה עדיין ניכרים. לא טביעות אצבע קלות, אלא שריטות של ממש. פצעים שלא נרפאים.

לפני כמה חודשים דיברתי עם חברה שהבת המקסימה והמוכשרת שלה החלה לסבול מהפרעות אכילה. ידיד אחר סיפר על בתו שהחלה לסבול מדיכאון. חברה פסיכולוגית סיפרה על ידיים מלאות בעבודה ומחסור באנשי מקצוע שייתנו מענה. חרדות ואובדנות הפכו לנחלתם של ילדים רבים, והאפקט שלהן מצטבר והולך. אנחנו כבר אמרנו שלום למבצע עלות השחר וכבר עסוקים בשעוריות התורניות שמספקת הפוליטיקה, אבל הם נותרו מאחור.

בעולם המבוגרים הקורונה הייתה מכה קלה בכנף, תקופה מאתגרת בתוך כמה עשרות שנות חיים. מבחינת הילדים היא כתם שחור גדול בעיצומה של תקופה משמעותית מאוד. גיל שבו חברה היא קריטית ולימודים הם חשובים וקבלת מרות וסמכות גם ככה לא מגיעה בקלות. הנפגעים העיקריים הם העולים לכיתות ט'-י' של היום, שלא עשו את המעבר לחטיבת הביניים בצורה שלמה, וגם הילדים העולים לכיתה ג', שלא סיימו לשחק כראוי בגן חובה, ולא למדו כמו שצריך את כיתה א'.

הקורונה לימדה ילדים מצטיינים שהם כלל אינם צריכים את הכיתה, שהם יכולים לגמוא את החומר לבד בחודשיים במקום בשנה. ילדים שיש להם הפרעת קשב התענגו על הזום, שאפשר להם לזוז ולקפץ במקביל לשיעור. גם הם לא

קייץ לוהט בעל המשקל!

שלישי

פעמיים כי זול

גלגל המזל
ברשת על המשקל
כל סיבוב זוכה!

כל יום שלישי קונים וזוכים*

הנחות חסרות תקדים ואלפי פרסים בשווי עשרות אלפי שקלים מחכים לכם,
כל יום שלישי בחודשי יולי ואוגוסט, בחנויות ובאתר!

זוה לא הכל!

היכוננו להגרלה
הגדולה על
סט סירים
סדרת פרימיום
מבית סולתם

אינדוקציה מלאה, 6 חלקים
בשווי 3,499 ₪!

ההגרלה תתקיים בתחילת חודש ספטמבר

על המשקל
מוסיפים טעם לחיים

• המבצעים לחברי מועדון ולמצטרפים חדשים בלבד • בקנייה מעל 150 ₪ בחנויות / 250 ₪ במשלוחים,
לא כולל מבצעי "שלישי פעמיים כי זול", יהיה זכאי כל לקוח לסובב את גלגל המזל - כל סיבוב זוכה!
• כפוף לתקנון ועד גמר המלאי • אין פיצול עסקאות • התמונות להמחשה בלבד • ט.לח

קרני שומרון • שער בנימין

1-599-50-15-15 • alhamishkal.co.il

הסיקור התקשורתי פגע
ביכולת להתמודד עם
המגפה, ובכך סיכן את
הציבור. דוד דיסקין

ההווה והאנוש התקשורת

גלי הקורונה הראשונים הפכו את הישראלים לצרכנים שבויים של התקשורת, וזו הפכה את הסיקור הקריטי לחייהם של מיליונים למשחק בעל אג'נדה פוליטית מובהקת ♦ בספרו 'המגיפה התקשורתית' משרטט דוד דיסקין, חוקר בטכניון, קווים לדמותה של ההשתקה וההטעיה התקשורתית, שמזכירה לו את המשטר הסובייטי ממנו נמלטו הוריו

אסף משניות // צילום: הלל פלג

אם אינכם עוקבים באדיקות אחרי המספרים, כנראה שאינכם יודעים שבחודש יולי נפטרו בישראל לא פחות מ-414 ישראלים מקורונה. יתרה מזאת, כנראה שלא הייתם יודעים בכלל שהקורונה לא הלכה לשום מקום. מתחילת שנת 2022 נפטרו, נכון לכתובת שורות אלה, 3,263 ישראלים. כשני שלישים מתוכם נפטרו במהלך גל האומיקרון, אך למעלה מאלף נפטרים איבדו את חייהם למגפה בתקופה שבה איש לא דיבר על קורונה, והציבור בכללותו חשב שהיא עברה מן העולם. יש לא מעט סיבות לכך שאנחנו כמעט ולא שומעים יותר על מגפת הקורונה שעיצבה את חיינו בשנים האחרונות, החל משחיקת הציבור אחרי שנתיים קשות ועד לאינפלציה המאמירה שמקשה על חיי היומיום של כל אחד ואחד. אבל סיבה נוספת, ואולי החשובה ביותר, היא העובדה שהתקשורת החליטה להפסיק לסקר את הנושא. רבים יחשבו שהדבר נובע מכך שנושאים אחרים עלו לראש סדר היום הציבורי, אך אחרים יביאו הסבר אחר, מגובה בראיות לרוב: התקשורת החליטה להפסיק לסקר את המגפה משיקולים פוליטיים וכלכליים.

דוד דיסקין אינו איש תקשורת. הוא חוקר בטכניון בתחום האנרגיה. אך לאחר שנחשף לסיקור הקורונה בערוצי הטלוויזיה השונים, הבין שיש כאן בעיה. הוא החליט לנצל את יכולותיו כחוקר, והחל לחקור את אופן הסיקור התקשורתי של המגפה לאורך הגלים השונים. את המחקר שלו הפך לספר בשם 'המגיפה התקשורתית', שמסקנתו המרכזית היא שהתקשורת סיקרה את הקורונה בצורה מגמתית מתוך מטרה לפגוע בנתינה, ועל הדרך פגעה ביכולת להתמודד עם המגפה, ולמעשה סיכנה את הציבור.

העובדות לא בלבלו את התקשורת

"הדבר החשוב ביותר שצריך לפתוח איתו את הסוגיה הזאת הוא העובדה שבתחילת הדרך אף אחד לא ידע כלום. לא באמת יכולנו לחשוב בצורה ביקורתית, כי לאף אחד לא היה מידע על הקורונה. זה נגיף חדש, עם פרטים עלומים, והאווירה הציבורית הייתה של פחד גדול, ובצדק", אומר דיסקין בן ה-34 בריאיון ל'בשבע' בעקבות הספר החדש.

זאת בעצם התשתית של הטיית הסיקור לשיטתך?

"בהחלט. וצריך לומר, בתחילת הדרך לא רק הציבור הרחב לא ידע כלום והיה תלוי לחלוטין במידע שהגיע אליו מהתקשורת, גם לעיתונאים לא היה באמת מידע, כי לגופי הבריאות לא היה יותר מדי מזה לספק. אז כשזה המצב, כצופה בחדשות - ובימים ההם זה בערך הדבר היחיד שיכולנו לעשות - אתה מאמין למה שאומרים לך".

שזה די מפתיע, בהתחשב בעובדה שהאמון הציבורי

בעיתונאים לא גבוה במיוחד.

"נכון, אבל זה יותר בהקשרים פוליטיים. כאן אף אחד לא חשב שיש איזשהו קשר לפוליטיקה. יש מגפה, אנשים מתים בכל העולם, והיחידים שאיכשהו מצליחים להנגיש

חדשים התגלה שהמנועים האלה פולטים חלקיקים מזהמים שהעין האנושית לא רואה אותם, אבל הם חודרים לעור, וגורמים למחלות קשות. בשורה התחתונה, אם מדובר בשימוש בין-עירוני אין שום יתרון למנוע חשמלי, ואם מדובר במשאיות או ברכבים כבדים אחרים, יש רק נזק. בשימוש פרטי בתוך ערים יש יתרון בדמות פחות עשן, אבל זה לא הופך אותו לעדיף מבחינת נזקי אקלים.

"הצגנו את הנתונים האלה, שהגיעו משורה של מחקרים ברחבי העולם, וחטפנו צעקות על זה שהעונו להגיד דבר כזה. זה שהבאנו ראיות להכול, מחקרים ונתונים ברורים, כולל של המשרד לאיכות הסביבה שבדק אילו אוטובוסים עדיף לקנות וגילה שאוטובוסים חשמליים, במכלול, הם

בגל הראשון. את זה התקשורת מפמפה שוב ושוב, ולמעשה הובילה לכך שהציבור לא היה מוכן לשמוע שצריך לחזור להגבלות. בפועל הסיבה שיצאנו מהגל הראשון במצב די מוצלח ביחס לעולם היא כי אז עשינו את הדברים כמו שצריך".

1984 - גרסת הירוקים

לא סתם דיסקין סבור שסיקור התקשורת במהלך המגפה היה פוליטי מעיקרו. הוא מכיר את זה מקרוב מתחום עיסוקו הקבוע. כדוקטורנט לחקר אנרגיה בטכניון, הוא חווה את הבעיה הזו שוב ושוב. אחרי הכול, אם יש נושא שהפך לפוליטי בצורה קיצונית למדי בשנים האחרונות זה נושא שינויי האקלים. "פעם אחר פעם אנחנו חווים כוונות מהמצב הזה. נכנסנו למחוזות של השתקה. כביכול השיח סביב נושאי האקלים הוא שיח מדעי, אבל ממה שאני חווה בעצמי, אין באמת מקום להציג נתונים מדעיים בנושא. יש קו אחד, בון טון, ומי שחורג ממנו מוחרם", הוא אומר בכאב.

באיזה אופן? מונעים תקציבים ממחקרים, למשל?

"גם. אבל אני אלך איתך לבסיס. לפני חודש וחצי התקיים כנס של מדינת ישראל בנושאי אנרגיה. תחום המחקר שלי ושל המנחה שלי הוא מנועי בעירה (מנועי דלק רגילים. א"מ) ביחד עם התקן שנקרא תא דלק. לפי המסקנות שלנו, ובניגוד מוחלט למיינסטרים המדעי כיום, המנועים האלה עדיפים בהרבה על מנועים חשמליים. הסיבה לכך היא שמנועים חשמליים פשוט מעבירים את הזיהום למקום אחר. קודם כול, ישנו הזיהום בהפקת החשמל. אבל החלק המשמעותי יותר הוא הזיהום מהליך יצירת המנוע, שבמכלול לא יוצא בכלל משתלם לעומת מנועי בעירה. העניין הוא שהזיהום ההוא קורה במדינות עולם שלישי, כך שהזיהום הפשוט שנוסע ברכב חשמלי לא באמת רואה אותו".

ובתוך הערים מנועים חשמליים יוצרים פחות זיהום אוויר?

"תלוי איזה. יש הרבה פחות עשן אומנם, אבל במחקרים

לגבי נתב"ג ומערכת החינוך, הביקורת התקשורתית הייתה בדיוק הפוכה - שאנחנו עושים הרבה יותר ממה שצריך לעשות.

"נכון. בנתב"ג באמת היה מחדל, אבל הוא כנראה היה של התקשורת. כשהיה צריך לסגור כדי שהווריאנטים השונים לא ייכנסו לכאן, התקשורת זעקה והובילה מעין קמפיין 'למה סוגרים את נתב"ג'. כשהקמפיין עבד, ואיבדנו שליטה על הווריאנטים, כך שלסגירת נתב"ג כבר לא הייתה שום משמעות - הגיעו ביקורות בתקשורת 'למה לא סוגרים את נתב"ג'. זה ממש מה שהיה בווריאנט הבריטי: הטיעון התקשורתי היה שבגלל הבחירות במרץ '21 נתניהו החליט לא לסגור את נתב"ג ולמעשה אפשר את כניסת הווריאנט, שהשתלט מהר מאוד על התחלואה בארץ. אלא מה? הווריאנט הבריטי התפתח בכלל באוקטובר '20, והתגלה במקרה חודש וחצי אחר כך, כשבכל העולם הוא כבר השתלט. כשהתקשורת טענה שלא סוגרים את נתב"ג בגלל הבחירות, זה היה אחרי שהווריאנט כבר השתלט על כל העולם והיה נפוץ גם בישראל. זה לא באמת היה יעיל במיוחד בשלב ההוא לסגור את נתב"ג מפניו".

מי שמקשיב לך עלול לחשוב ששום ביקורת לא הייתה נכונה, וממשלת נתניהו התנהלה ללא שגיאות. זה רחוק מאוד מלהיות נכון.

"בוודאי. היו טעויות והיה אפשר לעשות דברים הרבה יותר טוב, כולל בנתב"ג. וברור לי שבגלל השני, הרביעי, החמישי והגלים הקטנים שהתרחשו מאז יכולנו להתנהל הרבה יותר טוב. אבל צריך להבין שני דברים: ברגע שהביקורות מופנות למקומות הלא נכונים, אי אפשר לטפל בביקורות הכן נכונות. ומעבר לזה, הביקורות של התקשורת יצרו את הגל הכי כאוטי שהיה לנו - הגל השני".

הגל השני אומנם היה קשה, אבל לא הכי גרוע שישראל עברה. בגל השלישי נפטרו הרבה יותר אנשים.

"זה נכון שבגל השלישי מתו יותר אנשים, וגם היו בו הרבה דברים שלא עבדו, אבל בגלל השני זה היה אחרת. הגל השני נוצר כולו על ידי התקשורת, שאמרה אחרי הגל הראשון שהגזמונו. היו להם שלל סיבות, כמו זה שאנחנו מדינה צעירה מאוד ולכן המגפה משפיעה עלינו פחות, או זה שאנחנו במזרח התיכון והנגיף לא תוקף כאן בצורה חזקה. הטיעונים האלה כמוזן לא היו נכונים לרגע, אבל הם שימשו בשביל לצייר תמונה מאוד ברורה - שהגזמונו בהתנהלות שלנו

את המידע המאוד מבלבל הזה לציבור הם העיתונאים. אז הרוב המוחלט האמין. אל תשכח שגם הייתה נוכחות מכובדת של אנשי רפואה באולפנים. זה הוסיף להכול ממד רחב של אמנות ואובייקטיביות".

מבחינתו של דיסקין, הסדק הראשון בממד האמינות הגיע במהלך מחדל הבדיקות. כזכור, אי שם בתחילתו של הגל הראשון הגיעו דיווחים על כך שמדינת ישראל מסתבכת מאוד בתהליכי הבדיקה. הרבה תוצאות היו שגויות, ולפי הטענות נעשו מעט מדי בדיקות. בשלב ההוא, אומר דיסקין, הוא הבין שיש בעיה חמורה בסיקור.

"כולם דיברו על מחדל הבדיקות. בזה פתחו כל מהדורה, אין ספור טורים נכתבו על זה, ואפילו 'לארץ נהדרת' זה הגיע, עם החיקוי הידוע של יונית לוי. רציתי לראות אם זה באמת נכון. האם ישראל באמת נמצאת בבעיה בבדיקות, ואם כן למה. אז הלכתי לחפש נתונים בשורה של אתרים בינלאומיים שהציגו את המספרים. מסתבר שישראל הייתה בצמרת המדינות שעושות בדיקות. חוץ מדרום קוריאה ואיסלנד היינו מעל כולם", הוא אומר.

וכשאתה רואה את הנתונים האלה, מה זה גורם לך לחשוב?

"זה גורם לי בעיקר לשאול שאלות. ניסיתי להבין איך הטענות על מחדל הבדיקות מתיישרות עם המספרים שלפיהם אנחנו כמעט הכי טובים בעולם. לא מצאתי שום הסבר הגיוני, אז התחלתי לבדוק האם רק בנושא הזה יש חוסר התאמה בין הדיווחים למציאות. מסתבר שהיו עוד הרבה תחומים שבהם התקשורת דיווחה בצורה מעוותת על המציאות".

מכיוון שאני משוחד, כמי שסיקור את הקורונה מקרוב בשנתיים וחצי האחרונות, אשאל אותך כמתבונן מבחוץ. היה קו מרכזי לכל אותן הטעויות כביכול?

"כן. קודם כול, רבים מן הדיווחים היו נגועים באג'נדות אישיות של כמה מהכתבים. הכי בולט היה ערד ניר, עורך חדשות החוץ של חדשות 12, שממש הגיע למחוזות הכחשת המגפה. אבל רוב הדיווחים המוטעים היו בקו אחר לגמרי. הקו היה להעביר תחושה לציבור שלממשלה יש את היכולת לשלוט בצורה מוחלטת על התפשטות המגפה, וזה למרות שאנחנו במצב חדש, שמאה שנה לא היה כמותו בעולם, וכשכל מדינה אחרת נמצאת גם כן בכאוס מוחלט. הדיווחים התקשורתיים בעצם איבדו את הענווה הבסיסית שצריכה להיות לכל אחד כשהוא ניצב בפני משהו בלתי מוכר. הם הסבירו שוב ושוב למה המדינה יכולה לעשות הרבה יותר ולנהל את המגפה בצורה מוחלטת, וכפועל יוצא מזה, היה את מי להאשים כשזה לא בדיוק עבד".

דיסקין מתאר תסכול עמוק שחווה באותם ימים. "זה היה מייאש. ישבתי מול המסך וידעתי שמה שמועבר לציבור לא נכון. אפילו את הדבר הבסיסי ביותר, כמו להראות טבלה, לא עשו. וזה היה בלתי נסבל. לצערי לא הייתה לי הפלטפורמה להציג את זה, ולכן החלטתי להוציא את הספר".

ההטיה בסיקור לא התרחשה רק במחדל הבדיקות, סבור דיסקין, אלא למעשה כמעט בכל תחום שהיה קשור לקורונה. במיוחד מדובר על ההתנהלות בנתב"ג, במערכת החינוך ומדיניות החיסונים, כשבכל המקרים צורה ממשלת נתניהו-גנץ כמי שנכשלת במדיניותה.

התקשורת רצתה להפיל את הממשלה דרך סיקור המגיפה. בדיקת קורונה

"הדיווחים התקשורתיים בעצם איבדו את הענווה הבסיסית שצריכה להיות לכל אחד כשהוא ניצב בפני משהו בלתי מוכר. הם הסבירו שוב ושוב למה המדינה יכולה לעשות הרבה יותר ולנהל את המגפה בצורה מוחלטת, וכפועל יוצא מזה, היה את מי להאשים כשזה לא בדיוק עבד"

שיח האקלים הוא לכאורה מדעי, אבל מי שחורג מהבון־טון מוחרם. הפגנת ארגוני הירוקים

ותמיד חנינו אותי לאהוב את המדינה. ההסתכלות בבית על המדינה הייתה חיובית. אבל זה לא אומר שלא היו לנו כאן חיכוכים ובעיות. כשעשיתי מבחן כניסה לתיכון, קיבלתי תשובה שלילית, אבל בית הספר סירב להעביר לנו את תוצאות המבחן כפי שביקשנו. פה נכנסה תודעת המישר הסובייטי לעבוד, כי זה חשוד ומוזר. זה בסדר גמור לא לקבל משהו לבית ספר כי הוא לא עבר את המבחן, אבל אם הכול כשר, למה להסתיר את התוצאות? למזלי, אבא שלי עורך דין, והוא הלך איתם לבית משפט על הנושא. הם עדיין לא הסכימו לתת את התוצאות, אבל החליטו שבמקום זאת כן יקבלו אותי".

אני מניח שהתפיסה הזאת, שמתייחסת בספקנות מאוד גדולה לאמינות של השלטון והתקשורת, שיחקה תפקיד גם במחקר הפרטי שעשית בספר.

"זה הכול ביחד. קודם כול, גדלתי כירושלמי בתקופת אסלו, וכבר אז ראיתי את הפער בין הנרטיב התקשורתי ובין המציאות. אבל כן, בתור מי שגדל בבית של יוצאי ברית המועצות, יש לי רגישות יתר לתעמולה קיצונית".

דיסקין מציין עוד אספקט חשוב שבו השפעת התפיסות מברית המועצות קיימת עד היום: חיסוני הקורונה. "לא מעט יוצאי ברית המועצות המבוגרים, אלה שבעיקר מוזנים דרך התקשורת הרוסית, סירבו להתחסן. הרוסים ניהלו פרופגנדה חריפה נגד חיסוני פיזור, חמושים בכל תיאוריות הקונספירציה שאנחנו מכירים. אז רוב הציבור לא השתכנע מזה, אבל בקרב העולים המבוגרים זה היה מאוד אפקטיבי, והרבה מהם סירבו להתחסן".

למה דווקא בהקשר הזה השפעת התקשורת הרוסית עבדה? הרי אני מניח שגם הם מתייחסים בחשדנות לכל מה שהממשל הרוסי אומר.

"זה לא רק הם, אלא כולנו. מתי אנחנו חושבים שאולי עובדים עלינו, או לפחות לא מספרים לנו את כל האמת? באחד משני המקרים: או כשיש לנו מושג מה הולך מסביבנו, או כשמדובר בסוגיות פוליטיות. אבל במשבר הקורונה שני הדברים לא קרו. גם היה כאוס מוחלט, כשאף אחד לא יודע

הגרועים ביותר לאקלים - פחות עניין אותם".

כמה קשה לבצע מחקרים כאלה באקלים השיח הנוכחי?

"מחקרים אפשר לעשות. אנחנו הרי עשינו מחקר. הבעיה היא באפשרות להציג אותם בכתבי העת היוקרתיים. למשל, את המחקר שלנו הם בדרך כלל זורקים מיד, כי הוא עוסק במנוע בעירה פנימי, שזה מבחינת השיח מעין השטן האקלימי בהתגלמותו. זה גם מקשה להציג אותם בקרב מקבלי החלטות, ואחר כך להביא משקיעים שישקיעו בפיתוחים שעל פי הנתונים שיש לנו הם טובים בהרבה בסוגיות האקלים".

נשמע כמו מדיניות של השתקה.

"זה בהחלט ככה. באותו כנס אחת הדוברות הציגה נתון שנשמע בלתי נתפס למי ששומע רק את הדיווחים בתקשורת: העלייה בטמפרטורות התמתנה בשנים האחרונות. כלומר העלייה היום מתונה יותר לעומת מה שהיה לפני עשרים שנה. אחת המשתתפות בקהל אמרה שאם אלה הנתונים אז אולי המצב שלנו בסדר והטבע מתקן את עצמו לבד וזה יסתדר. ואז מיד מישו התפרץ לדברים שלה ואמר 'מה פתאום, אנחנו עדיין נמצאים במצב חמור מאוד' ועוד דברים כאלה. זה הרגיש קצת כמו הספר 1984".

אזכור ספרו הדיסטופי של ג'ורג' אורוול שנכתב בשנת 1948 מתאים מאוד לסיפורו האישי של דיסקין. הספר, שעוסק במשטרת המחשבות הסובייטית, מתאר משטר טוטליטרי קיצוני שמפעיל משטרת מחשבות שאוסרת אנשים שחושבים "לא נכון", וכולל בתוכו ביקורות רבות נגד המשטר הקומוניסטי. משפחתו של דיסקין הכירה את המשטר הקומוניסטי מקרוב: הוריו עלו ארצה בשנת 1988 מברית המועצות, וחודשיים לאחר מכן הוא נולד. "ההורים שלי היו פעילים ציוניים בברית המועצות. הם רצו מאוד לעלות לארץ במשך שנים, ובסוף הם הצליחו לעלות רגע לפני שנולדתי, והגיעו לירושלים".

איך העובדה שאתה בן של עולים מברית המועצות השפיעה עליך?

"ההורים שלי תמיד אהבו את מדינת ישראל,

"בכנס אקלים מחקרי, אחת הדוברות הציגה נתון שנשמע בלתי נתפס למי ששומע רק את הדיווחים בתקשורת: העלייה בטמפרטורות התמתנה בשנים האחרונות. מישהי בקהל אמרה שאם ככה אז אולי הטבע מתקן את עצמו לבד וזה יסתדר. ואז מיד מישו התפרץ לדברים שלה ואמר 'מה פתאום, אנחנו עדיין נמצאים במצב חמור מאוד'"

להם רק נזק - לא למאבק הציבורי בקורונה, אלא לאמון של הציבור במה שהם משדרים. אז הפסיקו להביא אותו. אבל יחד עם זה, אי אפשר להתעלם מהרדידות של הסיקור התקשורתי בשני התחומים. זה זועק לשמיים".

במה זה מתבטא?

"בעיקר בזה שאין מקום להציג שיח מורכב. אני לא מדבר רק על להציג עמדות מנוגדות למיינסטרים, אלא בעיקר להגיד שיש מצב שאנחנו לא יודעים הכול. סוג של צניעות שהלכה לאיבוד. כמו כן, יש במקביל הליכה לקיצוניות ולמחזזות הכי אסוניים שיש. קח למשל את סוגיית האקלים. האם יש בעיה? כמובן. האם אנחנו נמצאים באירוע הכחדה עולמי? סביר מאוד להניח שלא. המודלים של כל המחקרים, גם הקיצוניים שבהם, מציגים תמונה מאוד מאוד מורכבת, ונתונים שקשה מאוד לקרוא אותם. אבל הקו המדעי והתקשורתי הוא מאוד חד־צדדי: הוא הולך למחזזות של סוף העולם - ויחד עם זה הוא אומר שבכוחו של האדם למנוע את אותה אפוקליפסה אקלימית. אבל האדם הפשוט לא באמת יכול לשנות את זה".

למה זה מוביל בפועל?

"חוץ מהשתקה? להליכה לפתרונות לא יעילים. למשל, אנרגיה מתחדשת. כשעוסקים באקלים יש משולש נקודות שצריך לשים לב אליו. יש נזק אקלימי, יש נזק אקולוגי ויש נזק סביבתי. אנרגיה חשמלית הורסת את החיים במדינות שבהן מייצרים את הסוללות לרכבים הללו, מה שהופך את הרכבים החשמליים לנזק אקלימי וסביבתי הכי חמור שיש. אנרגיות מתחדשות כמו טורבינות רוח ואנרגיה סולרית יוצרות נזק אקולוגי נוראי והורסות את בתי הגידול של זנים רבים, וזה עוד בלי לדבר על הנזקים הסביבתיים והאקלימיים של הליך הייצור. הבעיה היא שכשהולכים לקיצוניות ואומרים בכל מקום שאנחנו באירוע הכחדה, ומשתיקים כל מי שמעז לומר אחרת - מגיעים בסוף לפתרונות האלו, שנשמעים מאוד קוסמים, אבל בפועל הם פוגעים יותר מהמצב היום".

ואיך פותרים את זה?

"מבינים שהפתרונות הקיצוניים לא תורמים דבר. תראה מה קרה באירופה בגלל הרגולציה. הם הפסיקו לחפש גז, והשקיעו את המשאבים באנרגיות מתחדשות. מה לעשות שהאנרגיות האלה לא יכולות לייצר מספיק חשמל, וצריך הרבה גז. ככה היבשת נקלעה למחסור חמור בחשמל ולתלות מוחלטת ברוסיה, ובשביל לפתור את זה היא חזרה לייצר חשמל מפחם, שהוא הכי מזהם. וזאת רק דוגמה. בכל הרגולציות הקיצוניות האלה אנחנו שוכחים שאנחנו צריכים גם לחיות. אי אפשר להרשות שהרגולציות האלה יובילו למיתון, כי אז אין כסף כדי לחקור ולפתח דרכים ואמצעים שבאמת יעזרו להתמודד עם משבר האקלים. אנחנו מפספסים את כל פתרונות הביניים, שבחלק ניכר מהמקרים מתגלים כפתרונות הטובים יותר לבעיה".

צילום: הלל פלג

התחלה // לפני שלושים שנה בכפר פינס. הבן החמישי מתוך עשרה ילדים.

אבא // הרב אשר כורסיה (62), ראש אולפנת אורות מודיעין. "דמות להערצה. ממנו למדתי שהכול אפשרי. אבא גידל אותנו בתחושה שאנחנו הכי טובים בעולם וכל מה שאנחנו רוצים בחיים אנחנו מסוגלים לו".

אמא // יעל כורסיה (60), מטפלת זוגית ואישית ומאמנת למודעות עצמית ברוח יהודית. "היא הכול בשבילי. בזכותה אני לומד לראות את העולם בעין טובה ולהאמין שהעולם הוא טוב באמת שלו".

משפחה באקסטרים // "לגדול במשפחה מרובת ילדים זה הדבר הכי כיף וטוב, ומצד שני מאוד מאתגר. הייתי ילד רגיש שצריך שקט ופרטיות, ולגדול במשפחה בת 12 נפשות זה מלא אקשן. כל הזמן קורה משהו. כששמו שמח בטירוף, וכשמעצבן מעצבן בטירוף. הכול באקסטרים".

נדנדה // בגיל חמש עבר עם משפחתו לקריית החינוך שעלבים. "הבית עוד לא היה בנוי, וגרנו במשך שנה בגן ילדים לא פעיל. היו לנו מגלשות בחצר וישנו יחד שבעה ילדים בחדר הריכוז של הגן. זו הייתה שנה קסומה".

נוף איילון // אחרי שנה עברו לבית הקבע ביישוב נוף איילון. "היישוב היה ממש בתחילתו. לאט לאט הוא גדל והפך ליישוב קהילתי גדול. כבר אז הייתי תמיד מוקף חברים וילד שמח".

שעלבים // למד בבית הספר היסודי שלהבת ובישיבה התיכונית בשעלבים. "חברתית היה לי מצוין, אבל מבחינת הצוות החינוכי היה פחות חיבור. לא הרגשתי קשר מיוחד עם אף מחנך, חוץ מהמחנך של הכיתה המקבילה".

ההחלטה // "המחנך הזה ראה אותי והיה לב ואוזן. הוא היה יחסית צעיר ומאוד הכיל אותי. הרגשתי שהוא אוהב אותי כמו שאני. הוא לימד אותי שעה בשבוע, וכל השבוע רק חיכיתי לשעה הזאת. הוא היה מאוד משמעותי בשבילי. בשנה הזו נשבעתי לעצמי שיום יבוא ואהפוך למורה ואהיה לנערים צעירים מה שהוא היה בשבילי".

הסדר // ישיבת ההסדר קרני שומרון. "שנה ראשונה - דיכאון. אולי כי אני רגיל שאני מצחיק ומוקף חברים, ופתאום כולם בבית המדרש לומדים גמרא. החוויה שלי בלימוד גמרא מהישיבה התיכונית לא הייתה כזאת טובה ולא מצאתי את עצמי. באותה שנה התחלתי לכתוב באגרסיביות יומנים ולפרוק את כל מה שאני מרגיש".

מצאתי את מקומי // "בשיעור ב' ידעתי שאני מתגייס אוטוטו לצבא ורציתי לנצל את הזמן שנשאר לי בישיבה. חבר מהשיעור תפס אותי לחברותא ובזכותו למדתי לאהוב את הגמרא".

לצבא // שירת בחטיבת גבעתי, גדוד צבר. "אחת התקופות היפות בחיי. התגייסתי בכושר טוב והייתי מוקף כל הזמן בחברים. פרחתי בטירוף". משם המשיך לפיקוד וחזר לספסלי בית המדרש כמה חודשים אחרי חבריו.

חוזר // "חזרתי חייל, עם מכנסיים קצרים, חולצות גזרות וראש מבולבל. שני רבנים של השיעור תפסו אותי. הייתי הפרויקט שלהם. הם היו מדברים איתי, לומדים איתי. הם נורא האמינו בי. זו הייתה השנה הכי יפה שלי בישיבה. רציתי להיות קדוש. זו הייתה שנה של אורות. שנה שבה בפעם הראשונה

משה כורסיה

30

רווק

תושב ירושלים

מוזיקאי, איש חינוך ואושיית רשת

שלו הוא מתעד כמעט מדי בוקר בסרטון מלא הומור ושנינות. "יש סרטונים שלוקח לי שעה להכין, ויש כאלה שאפילו שש שעות. ב־99% מהסרטונים שלי אני פשוט מפעיל את המצלמה ומתחיל לקשקש". רוב הסרטונים שהוא מפרסם הופכים לווראליים וזוכים לעשרות אלפי צפיות. כזה הוא, למשל, הסרטון ההומוריסטי עם הזמרת מימי מסיקה, שעבר את מיליון הצפיות, שבו מסיקה כיבדה את הקפדתו על שמירת נגיעה ואף בירכה איתו בכוונה על אבטיח.

שידוכים // לאחרונה הוא מקדיש זמן מדי מוצ"ש ל'פינת השידוך', כלשונו, שבה הוא מעלה תמונות ופרטים של רווקים ורווקות שמחפשים את החצי השני.

מורה // שש שנים עסק בחינוך. כיום הוא עובד ברשת החינוך אמי"ת, ומתכוון להמשיך ולעבוד בשנה הבאה בהוראה במשרה חלקית. "לצד ההתמקדות כרגע בקריירה המוזיקלית, חשוב לי להקדיש לפחות כמה שעות לכיתה ולתלמידים".

מישהו יקרא // לפני ארבעה חודשים יצא שירו 'מישהו יקרא לך אמא'. "הייתי במילואים והגיע הערב, כולם הלכו להתקשר למשפחות שלהם, והרגשתי לרגע נורא לבד. הרגשתי שהם

אני דואג למשמעת ברזל, כי היום הגבולות לא תמיד ברורים והתלמידים צמאים לגבולות ולמסגרת, וכשיש גבולות אני גם יכול לדבר איתם בצורה פתוחה על הכול, להתייעץ על שירים, סרטונים. הם חלק בלתי נפרד מהחיים שלי".

מחבר // "המטרה שלי היא לא להפוך את התלמידים שלי לרבנים הכי גדולים, אלא למחוברים, לכאלה שיאהבו את הגמרא, שירגישו שהתורה היא חלק מתוק מהחיים שלהם. חשוב לי שהגמרא לא תהיה סינית בשבילם, וגם אם לא נספיק ללמוד את כל הש"ס - שתהיה להם חוויה, שהיא תהפוך לרלוונטית בשבילם".

אושיה // לפני שנה, כשיצא לטיול עם תלמידיו, תיעד רגעים מצחיקים, העלה לרשת - והסרטון הפך תוך שעות לווראלי. "צילמתי שאני חוטף מהתלמידים חטיפים. בערב העליתי את הסרטון לרשת והלכתי לישון. בבוקר גיליתי שזה פשוט התפוצץ". מאז הוא מתעד את חוויותיו כמחנך בכיתה או בחדר המורים בחשבון הפייסבוק, האינסטגרם והטיקטוק, מה שהפך אותו לאושיית רשת מוכרת ונצפית ואף זיכה אותו בכינוי 'המורה מהטיקטוק'.

קפה בטיקטוק // את הכנת כוס הקפה

במגרש הביתי

בוקר טוב

בחופש הגדול קם באזור שבע בבוקר, מתפלל ונוסע לעיר הגדולה לעבוד באולפן, לצלם קליפים. חוזר מאוחר בלילה לדירת השותפים הירושלמית.

השבת שלי

"השבת היא מתנה אדירה. זמן של שקט נפשי, לשבת ולנשום ולהיות עם הקב"ה".

סאבלנות

"אוהב מוזיקה שיש בה נשמה ומרגשת אותי, שירים שיש בהם עומק ולב".

זמן למפת

ההורים, הרב אשר ויעל כורסיה. "שני מגדלורים בעולם הזה. הם ההוכחה שעדיין יש אהבה, גם אחרי 35 שנות נישואים. הם חיים את הקודש והחול בהרמוניה מופלאה. אנשים שחיים את הקב"ה ומאירים את העולם".

מישהו

"להיות שמח".

מפחית אותי

"להישאר לבד".

כשאנייה שול

"מקווה שכל בית בישראל יכיר את השירים שלי, והכי חשוב, להיות בשמחה ובנחת רוח מעצמי".

התקדמו ואני תקוע. ישבתי וכתבתי על זה שיר. אחר כך חשבתי על אחותי שרצתה להתחתן ושינתי את זה ל'מישהו יקרא לך אמא', וזה הפך לשיר תקווה לרווקים ורווקות".

מישהו יקרא 2// חברו אוריין שוקרון הלחין את מילות השיר והוא יצא לאור. "פתאום קיבלתי מבול של תגובות מנשים בתהליכי פוריות, והבנתי שהשיר הזה מכון למסע של אותם זוגות מאותגרי פוריות, להורות, והוא כבר לא רק שלי. כתבתי שיר, והקב"ה כיוון אותו למשהו אחר. אני רק צינור. השיר הזה הגיע עמוק ללב של המון אנשים, וזו המטרה שלי במוזיקה. לא סתם להוציא להיט פופי, אלא לבוא עם שיר משמעותי ונוגע".

להשמיע קול// בימים אלו הוא עובד על המופע הראשון שלו. "כל החופש אני עובד רק על זה. אני מרגיש שהקריירה המוזיקלית שלי סוף סוף מתחילה לפרוח עכשיו באמת, בזכות החינוך ובזכות העבודה ברשת. אחרי המון שנים שאני מתפלל לקב"ה, השמייים נפתחו לי. עם המון סייעתא דשמיא ועבודה קשה, אני מקווה להשמיע קול בעולם".

אם זה לא היה המסלול// "רוצה להאמין שהייתי שחקן או סופר, משהו בתחום האומנות שבוער בי מגיל צעיר". ●

נוף הירדן

אולם וגן אירועים

אולם וגן אירועים במצפה יריחו מול נוף בראשיתי
אירועים עד 800 מוזמנים | כעת בכשרות מהודרת

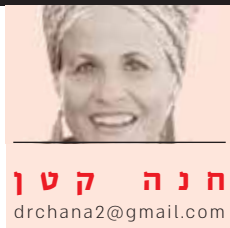
נותרו תאריכים אחרונים בחודש אוקטובר

מתנה למזמינים עכשיו
בר קפה מקצועי

להזמנת אירועים: 📞

050-8506661 || 058-6903030

חנה קטון
drchana2@gmail.com

זיכרונותיי מרופא הכפר

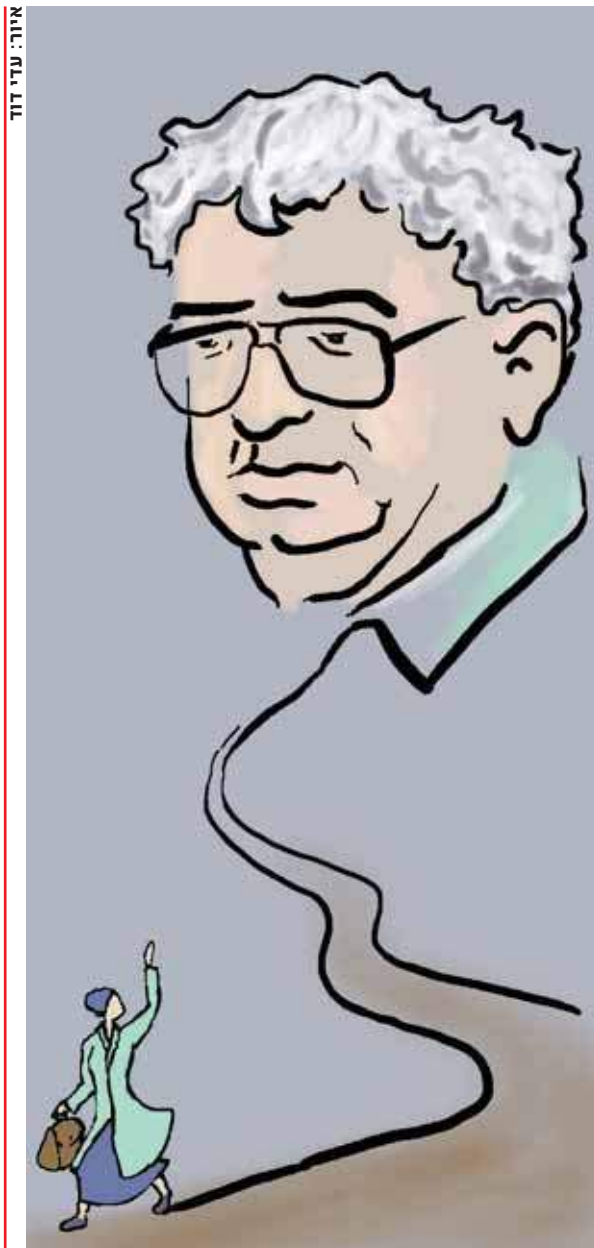
בדיקת מטופלת בחדר מיון שהפניתי לגרידה, הם מפגשים מאוד חווייתיים, אבל חד-פעמיים. יש בזה הרבה ברק, אבל הקשר הוא הרבה פחות משמעותי, הן למטופלת והן למטופלת. אומנם הייתי שם בצומת מאוד חשוב, ואני רגילה לקבל דרישות שלום משמחות מתינוקות שנולדו בזרועותיי לפני שנות דור - "הנה דוקטור", אומרת האמא שמלווה את בתה הכלה, "את יילדת אותי בלידתה, זו הייתה לידת עכוז מורכבת וטוב שהיית שם, ועכשיו היא כלה!" אין דבר יותר מתגמל לרופא מהמשפט הזה. אבל הקשר שנרקם בין רופא המשפחה למטופלים שלו הוא ארוך טווח. הוא לומד להכיר את המשפחה שלו, את התחביבים שלו, את תכונותיו. החשוב ביותר הוא החמלה המקופלת בעבודה ברפואת משפחה. אין תורנויות ארוכות של 26 שעות כולל לילות ושבתות (בזמני זה היה 36 שעות), השעות גמישות יותר, ואפשר גם ליהנות מגידול הילדים בשפיות. אני מודה לריכונו של עולם על האתגרת הזאת שרפואת המשפחה העניקה לי, לפני שצללתי לרפואת נשים, לאחר לידה נוספת של ילד מתוק מדבש שנולד לאחר התאומות.

להשתדל כמו בן-גוריון. למה החלטתי לעבור לרפואת נשים - התמחות תובענית הרבה יותר מרפואת ילדים שעובתי, ארוכה יותר ואינטנסיבית יותר? הייתה לי הזדמנות לעבוד במשרה חלקית במחלקת נשים בשערי צדק ללא תורנויות לילה ושבת, וזה התאים לקצב החיים שלי, אחרי לידה שישית ועם בעל שיוצא למילואים מדי פעם. בהמשך, כשהתחילה ההתמחות עצמה, החיים שלי השתנו ללא הכר - שמונה תורנויות בחודש, לילות ושבתות וחגים כפי שתיארתי לא פעם, תסריט מתמשך של חוסר שינה שהוא, כפי שאומרים על עובר שלא יכול לשרוד - incompatible with life.

בימים ההם לא היו כמעט רופאות, ובטח לא רופאות גינקולוגיות, ובוודאי לא דתיות. הייתה משמעות לשליחות שלי, למרות המחיר הכבד שאני ומשפחתי שילמנו ומשלמים עד היום. ואילו היום - אולי גם "באשמתי" - יש המון גינקולוגיות דתיות, מלוא כל הארץ, יש לנו אפילו קבוצת ווטסאפ משותפת ויש תחושה של ביחד, מה שהיה אז חסר לי כל כך. הייתי מקנאה בחברות שלי שסיפרו על השיחות בחדר המורות, שם יכלו לשתף בחוויות היומיום ולקבל תמיכה שלא הייתה לי.

האם אני מתחרטת? אולי. הרב ליאור אנגלמן מנה חמישה דברים שאנשים מתחרטים עליהם בערוב ימיהם, ואלו הם: הלוואי שהייתי נאמנה לעצמי ולא עושה מה שציפו ממני, הלוואי שלא הייתי עובדת קשה כל כך, הלוואי שהיה לי אומץ לומר את מה שאני מרגישה, הלוואי שהיה לי יותר קשר עם חברות קרובות, הלוואי שהייתי מאפשרת לעצמי להיות שמחה. אני יכולה לסמן וי על חמשת הסעיפים האלו. אבל אני שמחה על השליחות, על חיי משמעות של חסד ושל תורה ושל משפחה ברוכה, גם אם לא תמיד הכול הולך יחד בהרמוניה. לפחות משתדלים.

בימי מלחמת העולם הראשונה כתב בן-גוריון מכתב רומנטי ומרגש לאשתו ההרה פולה, כאשר היה בדרכו להתנדבות בגדוד העברי. הנה חלק קטן ממנו: "אני יודע איזה מחיר את משלמת באושרך למען האידיאל שלי. המחיר הוא גדול, נורא גדול... אבל אילו הייתי נשאר עכשיו איתך, כל חיינו היו חיי חולין פעוטים וחסרי טעם. לא חיים כאלה אני רוצה לחיות איתך, לא בזול הזה, באפסות הזו, בקטנות כזו". אין ספק שהוא אכן זכה לחיי משמעות. חיי שליחות. הוא עשה גם דברים גדולים, ועם כל הטעויות שהוא עשה, גם הוא לפחות השתדל. ●

איור: עדי דוד

יום אחד הוא לא הגיע למרפאה. זה היה דבר נדיר מאוד, וכאשר לא ענה לטלפון באו לביתו הקטן בקיבוץ הראל ומצאו אותו יושב על כיסאו כשראשו שמוט על מקלדת המחשב בחדר העבודה שלו עמוס הספרים, החדר שכה אהב. כנראה נאסף אל אבותיו בעקבות דום לב. לארתור דום לב. לארתור לא היה רופא שיסייע לו בשעתו האחרונה

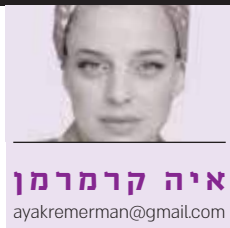
מועדון לקשיש בחדר ההמתנה. כשאני נזכרת בתקופת חיים זו, עולה באפי ריח הספרים הישנים בספרייה הביתית של ד"ר פורסט. זאת הייתה אולי התקופה הכי רגועה בחיי המשפחה שלי. הייתי כאחד האדם, מסדרת את הילדים במסגרות בנחת, יוצאת מהבית לאחר הנקה של שתי התאומות הקטנות עם תיק עמוס בצידו לשאיבה ובאוכל ביתי, ועם הרבה מאוד מוטיבציה ללמוד מהאדם המיוחד שהופקד על הכשרתי כרופאת משפחה.

נסעתי במכונית שרכשנו משכן כמה שבועות קודם לכן, והדרך הייתה נעימה. הנסיעה הנינוחה משעלבים לצומת נחשון עברה בנוף הפסטורלי של אחד המקומות היפים בארץ. הייתי רופאת משפחה בהתמחות, לאחר שעשיתי הסבה מהתמחות ברפואת ילדים, שבה עבדתי בפגייה במשך חצי שנה. לאחר רוטציות במרפאה לבריאות הנפש בשכונת שמואל הנביא בירושלים ובמחלקת אף אוזן גרון בבית החולים ביקור חולים, עברתי לעבודה מרפאתית ביישובים הסמוכים לבית שמש - צלפון, כפר אוריה וקיבוץ הראל. מכל מלומדי השכלתי, ויותר ממה שלמדתי אז כרופאת משפחה, למדתי דרך ארץ מהמטופלים היקרים שלי. ראיתי הורים קשישים מאוד מטופלים היטב על ידי ילדיהם, וראיתי פשטות ונינוחות. חלק הארי של האוכלוסייה שהגיעה למרפאה היו הקשישים. הם המתינו לי בסבלנות, ולפעמים אף היססתי אם לקרוא בשמם, כי טוב היה להם בחדר ההמתנה - היה זה סוג של בילוי בשבילם. אז עוד לא היו תוכניות תרבות מוסדרות לאזרחים ותיקים, וחדר ההמתנה שלי היה סוג של מועדון לקשיש.

רק לא לאשפז. בשנה וחצי שבהן עבדתי ביישובי פרוזדור ירושלים זכיתי למורה בחסד עליון - ד"ר ארתור פורסט ז"ל. הוא היה רופא משפחה מבריק, איש אשכולות. ד"ר פורסט היה רווק ערירי שעלה לבדו מסקוטלנד והתמסר לרפואת המשפחה. הוא עולה בזיכרוני עם המקטרת שבפיו והחליפה האפורה, והמבטא האנגלי-סקוטי שבפיו. עם הכישרונות המופלגים שניתן בהם הוא היה יכול להתקדם לפרופסורה, ליהנות מחיי האקדמיה ולזכות בכבוד שהיה ראוי לו, אך הוא העדיף את הרפואה האנושית עם האוכלוסייה הזאת דווקא, והתמסר באהבה גדולה לשליחות הזו. אחד המשפטים שלו, החרות בזיכרוני ומלווה אותי עד היום, הוא: "חנה, תעשי הכול כדי לא לאשפז. אנשים קשישים מתפרקים באשפוז בבית חולים. הם יוצאים מהאיוון התרופתי והתזונתי, סדר היום שלהם מתערער וזה מדרדר אותם בריאותית". אמר וגם עשה: הוא היה מגיע בלילות להכניס אינפוזיה בביתו של קשיש שהתייבש, והיה מזריק אנטיביוטיקה תוך-שרירית לקשישה עם שושנה מסוכנת ברגלה, העיקר שלא יגיעו לאשפוז. וכמה הוא צדק.

הוא היה רופא כפר עם לב ענק ושכל ישר. יום אחד, שנים אחרי ההתמחות שלי איתו, הוא לא הגיע למרפאה שלו. זה היה דבר נדיר מאוד, וכאשר לא ענה לטלפון (אז עוד לא היו פלאפונים) באו לביתו הקטן בקיבוץ הראל ומצאו אותו יושב על כיסאו כשראשו שמוט על מקלדת המחשב בחדר העבודה עמוס הספרים שלו, החדר שכה אהב. כנראה נאסף אל אבותיו בעקבות דום לב. לארתור לא היה רופא שיסייע לו בשעתו האחרונה.

יותר ברק, פחות משמעות. רפואת משפחה היא מקצוע שנותן לרופא הרבה סיפוק. לומדים להכיר את האנשים לעומק, בניגוד למפגש הקצר עם מטופל במסגרת העבודה בבית החולים. טיפול ביולדת בחדר לידה, אפילו כזו שזכיתי לילד, או

איה קרמרמן
ayakremerman@gmail.com

מסילת ישרים ושמה אמה

חודש אלול, עם הרהורי התשובה שהוא מביא איתו, שולח אותי ישירות אל מדרך המידות הטובות הקרוב אליי ביותר: אמה שלי

לא ישיבו לה כגמולה. מה שהם לא מבינים זה שאמי כבר שכחה מזמן שהיא נתנה, ולא מצפה לגמול שהם מרגישים חייבים להחזיר.

3. **תיקום ותיטור? לא בבית ספרנו:** מחריד איך אנשים מחכים לאחרים בסיבוב, רק שיעשו איזו פשלה קטנה. כזו שתיתן לגיטימציה להשפריץ עליהם בחדווה ארס שהצטבר בלב. מצוות לא תיקום ולא תיטור לא נחוצות לאמי. היא לבנה יותר מאקונומיקה בנקיות הלב שלה. למרות ששנים רבות היא בוחשת בעולם הפוליטיקה, כפעילה נמרצת בתנועת הליכוד, מעולם לא ראיתי אותה נוטרת למישהו, מתכננת איזו נקמה עסיסית. הפוליטיקה לא הצליחה לקלקל את חוסר היכולת שלה לחשבן ולהתחשבן. לעיתים נדירות, כשאמי ממש מתעצבנת על חוסר צדק, היא מכריזה שהיא תכתוב מכתב נזיפה. מעולם היא לא כתבה את המכתב. ברגע ההכרזה משתחרר ממנה החוצה הכעס הזה, ונעלם כלא היה. אם תשאל אותה יום אחרי, היא לא תזכור במה מדובר.

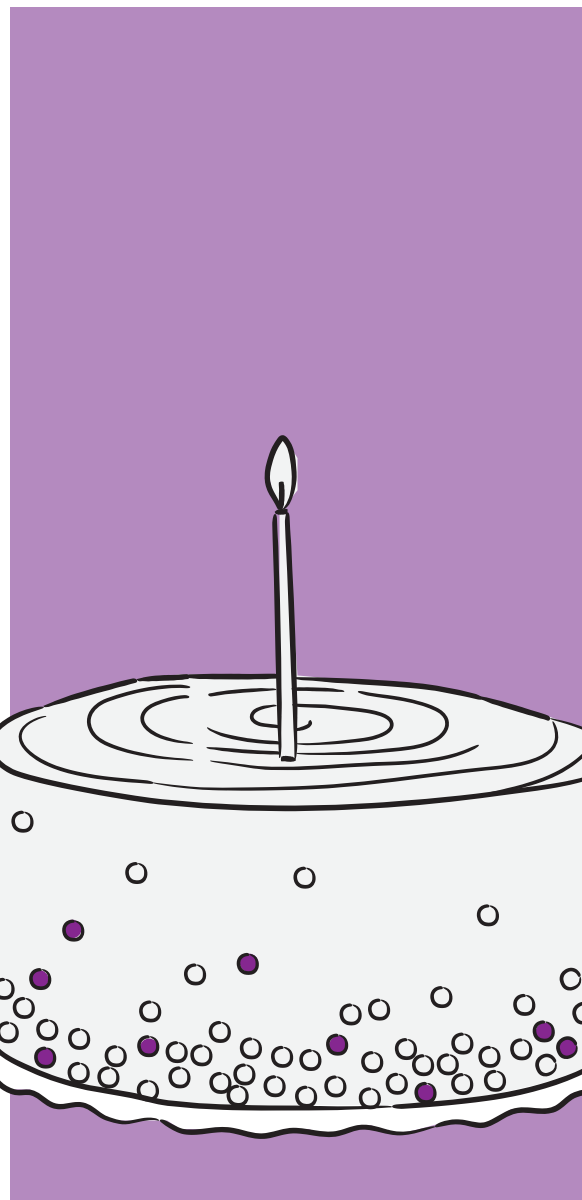
4. **אמת ויושר:** בחירות חמישיות בחמש שנים. כל מילה נוספת מיותרת. בעידן שבו אמת ויושר יצאו מהאופנה, אמה שלי דבקה בהם. המילה שלה היא סלע. היא שקרנית גרועה, מחוסר יכולת ורצון להתאמן בנושא. היא לא תדבר לעולם לשון הרע על מישהו מאחורי גבו ותחייך אליו בפניו. וכשהיא רואה שוטר לידה בכביש, היא תתיישר במושב הרכב.

5. **למען יאריכון ימיך:** לא רק בכיבוד הורים אנחנו חסרים, אלא בכיבוד כל הדור החכם, מלא הניסיון ומה לעשות, האיטי. רוצים ללמוד איך מכבדים הורים? לכו לאמה שלי, היא כמו ספר הוראות איך להיות בת טובה. לא מזמן קיבלתי טלפון נרגש: "מצאתי בחפצים של סבא עותק של שטר הקנייה של אלטלנה". הכול היא שומרת, מתוך כבוד להורים, 28 שנים אחרי לכתם. תמצאו בארכיון המבולגן את היסטוריית האצ"ל או את מחברת המתכונים המצהיבה של סבתא שלי.

6. **לא תשנא את אחיך בלבבך:** לכלונו יש ענייני משפחתולוגיה. מאז קין והבל לא השתנה כלום. הכול מתחיל כאן. קל לאהוב אנשים שאנחנו בוחרים לאהוב. קשה להסתדר כשאין ברירה. אם הייתה לי שעה עם סבא שלי לא הייתי מבקשת שיספר לי שוב את מעללי האצ"ל, הייתי שואלת מה סוד ההצלחה. מה הוא וסבתי עשו כדי לייצר כזו דבקות בין הילדים. אמי היא החברה הכי טובה של אחותה, חיה איתה את הרגעים הטובים והקשים כאילו היו אחת. אותו דבר עם אחיה ואשתו. החברות ביניהם, השותפות והערבות ההדדית הן מעל הטבע.

כמו חוני המעגל

יש אנשים שחגיגת חייהם מתמקדת במפעל חייהם, בהצלחות העסקיות. הקמת, בניית, מכרתי, הנפקתי. יש אנשים שמפעל חייהם הוא היחס שלהם למשפחה, לקרובים ולרחוקים. הטוב שמופץ מהם לעולם. החברות והתמיכה הבלתי מתפשרת שהם מעניקים. יש את אלו שמאפשרים לאחרים להישען עליהם, ללא הגבלה, גם במחיר אישי. ויש אנשים שמגדילים אנשים אחרים, שמדשנים את הקרקע, מטפלים בה במסירות ולא בשביל עצמם. נטולי ציפייה לתמורה. ממש כמו חוני המעגל ועץ החרוב. אם בעוד ארבעים שנה אני רוצה שיוכלו לכתוב עליי טור כזה, אם בעוד כחודש אני רוצה שיאמרו עליי בשמיים דברים דומים ביום הדין - ראש חודש אלול הוא יום נהדר להתחיל לקנות את מידותיה של אמי. ●

למרות ששנים רבות היא בוחשת בעולם הפוליטיקה, כפעילה נמרצת בתנועת הליכוד, מעולם לא ראיתי אותה נוטרת למישהו, מתכננת איזו נקמה עסיסית. הפוליטיקה לא הצליחה לקלקל את חוסר היכולת שלה לחשבן ולהתחשבן. על חוסר צדק, היא מכריזה שהיא תכתוב מכתב נזיפה. מעולם היא לא כתבה את המכתב

אלול מזמן לי בקביעות מפח נפש פנימי ומותשות רגשית מהחופש ומההתקוטטויות הנצחיות בין הילדים. הצורך בהתחדשות ובהשלמת המיותר מדגדגים באצבעות. למרות שבא לי להמיר את הצורך הרוחני והרגשי בפתרונות חומריים, כמו בגדים חדשים או סידור הבית, אני יודעת שהצעד הנכון הוא התבוננות פנימה והתחדשות רוחנית. לעשות עבודת אלול אמיתית לקראת ראש השנה. לצחצח את המידות הטובות, להיזכר בערכים נכונים ולשנן אותם, להגיע מעט יותר מוכנה ליום הדין. בצער מה אגיד שכדי לקנות מידות אני זקוקה לעבודה קשה וסיזיפית. נשמע פחות כיף מלקנות שמלה לערב חג, אבל התמזל מזלי שיש לי דוגמה טובה מבית.

אז למען הגילוי הנאות ורצון להסרת מראית עין וחשש לנפוטיוזם, הייתי שמחה אילו הייתי כותבת את הטור הבא על אישה זרה. לצערי ולשמחתי הוא יעסוק באמה שלי. מה לעשות שה' יתברך, בחסדיו, הכניס אותי לבטן של אישה שלקראת חודש אלול ראוי לכתוב על המידות הטובות שלה?

הדמעות עברו בירושה

לכבוד הגעתה של אמה שלי לגבורות פלוס, חגגנו כראוי. בשלב הנאומים הרגשתי את הגולה עולה בגרוני. אם נשמע לכם מוכר שהדמעות שמציפות אותי, תאשימו את אמה שלי. את הדמעות העומדות תמידית על הריסים ירשנו, אחותי ואני, ממנה. בכיתי כי זו לא הייתה רק חגיגת החיים המאוד פעילים של אמה שלי. זו היתה חגיגת החיים של המשפחה שלנו. בלילה שאחרי לא יכולתי לעצום עין מהתרגשות מהאמת שנאמרה שם. לכבוד אלול שבפתח הבנתי שיש לי לאן לשאוף. אז על איזו מידה טובה להתחיל לעבוד?

1. **ואהבת לרעך כמוך:** כל שנה, רגע לפני תשעה באב, אנחנו נזכרים שזה אפעס חשוב. לא עוברת דקה מהצום ואנחנו מתקוטטים בתור לאבובים. אם המורה הייתה צריכה לתת לנו ציון, זה היה "חבל שהוא לא מממש את הפוטנציאל". קשה ללמוד מאמה שלי את הערך הזה, כי הוא טבעי לה כל כך עד שנראה שהוא בלתי אפשרי לחיקוי. אמה שלי שלמה עם ה"ואהבת לרעך כמוך" שלה. היא אוהבת אנשים ללא קשר לקרבה בינם ובינה, בוודאי ללא קשר ליחס שהיא תקבל בחזרה, אם בכלל. קבלה ותמורה אינן חשובות לה כלל, ולא יגיעו אותה או ימנעו ממנה להיות אכפתית ולתת מעצמה. אמה שלי חושבת על אחרים, דואגת להם ותתאמץ לעזור להם. היא תנסה לעזור גם כשאף אחד לא מצפה לזה. למה? כי תוכה רצון אהבה. נקי.

2. **נדיבות:** שונא מתנות יחיה? כשמדובר באחרים, ת'אמת, אנחנו די קמצנים. לא על עצמנו חלילה. על אלו שלתפיסתנו לא מתאמצים מספיק. כל רגע מקבלים פוש על עוד משפחה במצוקה, ואנחנו, סגרנו את הלב מזמן. רק כשמדגדג המצפון אנחנו מעבירים בביט שקל תשעים. ולא רק בכסף אנחנו קמצנים. יש נדיבות אחרת, גבוהה לא פחות. נדיבות באמפתיה, בפרגון, בהקשבה. אמה שלי היא האדם הנדיב ביותר שתפגשו אי פעם. מכירים את אלו שמתאפרות ממש יותר מדי, שכל מה שעולה לכם בראש זה "מה הן חשבו לעצמן"? אז ככה אמה שלי עם נתינה. עליה נאמר מוגזמת. היא אוהבת לתת. לא משנה מה וכמה. לא רק בכסף אמי נדיבה. היא אוהבת לתת הרגשה שהאחר חשוב ויקר לה. כשזה פוגש את הסעיף הקודם, אין לזה סוף. הנדיבות שלה לעיתים מביכה אנשים. הם יודעים שלעולם הם

גם כשחוזרים לשגרה, לא מאבדים את הילדים למסכים

חודשיים
ראשונים
50%
על שירותי ההגנה
של רימון למצטרפים
חדשים**

עם רימון, תוכלו להיות רגועים שהם מוגנים!

במיוחד עכשיו, כשהם חוזרים לשגרה והם לא תמיד לידינו - אסור לנו לאבד את הילדים למסכים. עם רימון תוכלו ליהנות ממגוון פתרונות שיאפשרו לכם לשמור על המשפחה שלכם בכל מקום, ולקחת את השליטה לידיים: לקבוע את זמני המסך של הילדים ולבחור על אלו מכשירים להגן. בהצלחה בשנת הלימודים!

מסלול גלישה עם עשרות אתרים חינוכיים
שיבטיחו להם הנאה ולכם שקט ורוגע
חינם ללקוחות רימון ולמצטרפים חדשים!

זמן איכות

רימון

***8911** לפרטים
ולהרשמה

*בכפוף לתנאי הסכם ההתקשרות הרלוונטי. אינטרנט רימון 2009 ח.פ. 514256437
**לא כולל תשתית סיבים אופטיים